

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopis se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovnik
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Na ostrini noža

Gigantski boj vodi komunizem, da obdrži svojo svetovno rusko postojanko, ki mu jo je tako neomejeno vrgele v naročje edino-le polno politično-nraven razkroj ob koncu svetovne vojne. Komunizem se dobro zaveda, da s to svojo postojanko stoji in pade v svetu. Priznati treba, da njegovim naporom ne manjka nekega herojstva in velikopoteznosti, dasi še vedno ni dokazal, da je komunistični nauk v celoti trajno uporabljiv, človeku in njegovi naravi primeren. Svojo smer izpremeni, kakor ga silijo ovire: iz radikalnega zagona pada nazaj v kompromise s trdo realnostjo, da se potem z novo silo požene na levo. Trenotno se je položaj ustavil na noževih ostrini: na natančni sredi med levico in desnico. To je Stalinova »generalna linija«, ki jo zaenkrat vsaj iz discipline priznavajo vsi komunisti, kakor se je pokazalo na obeh zadnjih kongresih Sovjetske unije in Sovjetske ruske republike. Ruski komunisti pač vedo, da igrajo za vse.

Ves komunistični nauk temelji v gospodarstvu in tako se tudi Stalinova notranja politika izravnava v ureditvi gospodarstva. Doba Ljeningove kompromisne gospodarske politike, znane pod imenom »Nepc«, je minula. V njeni senci se je začelo razvijati — ker je v glavnem slonela na zasebnem gospodarstvu — velekmestvo ali takozvano »kulaštvo« na škodo malega in srednjega kmeta; še malo in Rusija bi bila gospodarsko v rokah novega veleposestništva, ki bi si bilo znalo potem izsiliti tudi politične pravice. Enako je začela rasti zasebna podjetnost tudi v trgovini, obrti in industriji. Med boljševiki se je porajal vihar, ki je slednjič odnesel »Nepc«, a obenem tudi njegove nasprotnike, to je opozicijo.

Sovjeti začenjajo sedaj graditi takorekoč iznova. Sestavili so orjaški gospodarski program, ki naj se postopno izvede v dveh zaporednih petletjih. Cilj je industrializacija v velikem ter mehanizacija in kolektivizacija kmetijstva.

Nekake začetke kolektivizacije v Sovjetski Rusiji že imajo. Že vsa leta po revoluciji so se ustanovljale poljedelske zadrage, katerih člani, vseskozi mali kmetje, so skupno obdelovali svoja polja. Ker so pa bile zadrage zelo majhne — nekaj desetnih članov, ki so imeli vsi skupaj le par sto hektarov zemlje, ugodnosti veleobrata niso prišle do veljave; niso mogli najemati prvovrstnih strokovnih moči niti vseh potrebnih strojev. Nekatero zadrage so vsekakor našle dobro vodstvo in če so bile tudi druge okolnosti ugodne, so se prav lepo razvijale; večina zadrug pa je revno živovarila in mnoge so se zopet razšle. Sedaj hoče vlada postaviti kolektivizacijo na novo, veleobratno podlago, ki naj v zadnjih posledicah dovede končno do popolne socializacije tudi kmetijstva. Načrt je naslednji:

Pobudo za kolektivizacijo hoče prevzeti država na ta način, da ustanavlja strojno-traktorske postaje — bodisi neposredno sama bodisi po velikih zadrugah. Te postaje bodo na veliko oskrbljene s traktorji in vsemi mogočimi najmodernejšimi stroji, z lastnimi delavnicami za poprave ter z najboljšimi poljedelskimi strokovnjaki in tehniki. Tako urejena postaja bo nudila svoja tehnična sredstva kmetom daleč naokrog; s posameznimi občinami se bodo sklenile pogodbe, po katerih bodo postaje dajale na razpolago svoje stroje in ljudi od setve do mlačve proti odškodnini v obliki žita. Ročno delo bodo morali opravljati kmetje. Na ta način bo polagoma vse kmetijstvo prešlo v državne roke, člani velekollektivov bodo sicer navidezno svobodni tovariši, dejansko pa pripadniki prisilne zveze, kar bo slednjič pridrlo tudi v zavest kmetov in je vprašanje, na kakšen način si bo nezadovoljstvo iskalo duška. Otto Auhagen (»Ost-Europa«, julijski zvezek) je mnenja, da se utegnejo ti kolektivni veleobrati sčasoma dejansko tako ugodno razviti, da se bo pridelalo znatno več nego v majhnih kmetijskih obratih; nevarna pa utegne postati nezadovoljnost kmetov, ki bi se mogla v časopisju pojaviti. Vendar se z gotovostjo tu ne da nič prorokovati, ker je pač ruski kmet upogljivši nego npr. nemški.

Sovjeti pa se hočejo polastiti kmetijstva še od druge strani. Že omenjeni desetletni program predvideva ustanavljanje »žitnih tovarn«; to so državni obrati za izpreminjanje celine v rodno polje. Prvih pet let bodo orali samo stepna zemljišča — pašnike, kjer stroški obdelave, ker odpadejo melioracijska dela, ne bodo preveliki; v drugem petletju pa se bodo lotili tudi močvirij in gozdov. Isti Otto Auhagen je mnenja, da bodo ta nova polja brez dvoma znatno povišala letni pridelek žita; vendar je pa seveda vprašanje, če ne bi

Po ostavki dr. Mažuranića

Radi agrarne reforme -- Visoko odlikovanje odstopivšega ministra

O ostavki dr. Mažuranića

piše današnja »Politika«: »Vlada generala g. Petra Živkovića je pričela reševati agrarno vprašanje v naši državi. Kmetijski minister dr. Frangeš, pod čigar kompetenco spada ta zadeva, je izdelal poseben zakonski načrt o agrarni reformi.

Povod tega od dr. Frangeša vladi predloženega zakonskega načrta o agrarni reformi je v vladi pričela razprava in pojavila sta se dva nazora, ki ju ni mogoče spojiti. Po načrtu g. Frangeša je bilo predvideno, da se stanje agrarnih odnosov, kakršno obstoja danes, sprejme kot završetak agrarne reforme, to se pravi, da se po tem načrtu preneha z vsako nadaljnjo kolonizacijo v severnih krajih in z vsako revizijo agrarnih objektov, ki so potrebni za kolonizacijo. Velik del vlade je zavzel nasprotno stališče. Ta del smatra, da delo za likvidacijo agrarnih odnosov v naši državi še ni dokončano.

V zadnjem času se je vršilo več konferenc ministrov o tem vprašanju.

Ker minister za trgovino in industrijo g. dr. Zelimir Mažuranić ni delil mišljenja velikega

dela vlade, je izvajal posledice in podal ostavko na svoje mesto v vladi generala g. Živkovića. Njegova ostavka potrjuje, da je prevladalo stališče proti zakonskemu predlogu, ki je predložen vladi.

Belgrad, 23. jul. (Tel. »Slov.«) Bivši trgovinski in industrijski minister dr. Mažuranić je v svojem kabinetu izročil svoje dolžnosti namestniku dr. Šverljugi. Ob tej priliki je odstopajoči minister pozval vse načelnike oddelkov in odsekov ter jih predstavil dr. Šverljugi, ki je izkoristil to priliko, da spozna delo v posameznih oddelkih, tako da ne bo v delu trgovinskega in industrijskega ministristva nastal nikak zastoje. Ker je bila istočasno z ostavko ministra Mažuranića sprejeta tudi ostavka njegovega pomočnika dr. Vladimira Spevca, je zastopnik trgovinskega in industrijskega ministra dr. Šverljuga za vršilca dolžnosti pomočnika trgovinskega in industrijskega ministra imenoval dr. Rudolfa Steinmetza-Sorodolskega.

Ob 5 zvečer je Nj. V. kralj sprejel Mažuranića v avdienco ter ga pri tej priliki odlikoval z redom Sv. Save I. reda z lentjo.

Velik razvoj naših luk

Sušak, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Sušaška luka je bila prošli teden preobložena s prometom. Glavna luka in pristanišče na Brajdici sta popolnoma zasedena s parobrodi za daljšo vožnjo. Pripetilo se je celo, da so morali nekateri parniki po dva in več dni čakati pred lukjo, da so dobili prostora za izvršitev svojih operacij v luki. Vsak dan se nahaja kak parnik tudi v mrtvem kanalu Rečine, ki je bila dosedaj rezervirana izključno za manjše ladje. Izvozilo se je pretekli teden največ lesa, uvozilo pa spirita in fosfatov. Če primerjamo letošnji promet v naših lukah, opazimo napram prošlim letom razliko v tem, da sedaj ladje večinoma plovejo pod našo zastavo, medtem ko so preje imele

večinoma italijansko zastavo. Močan je tudi železniški promet na Sušaku ter se opaža vedno manjša poraba reške postaje, dasi še vedno grede na Reko znatne količine našega lesa, posebno onega, ki je namenjen v Španijo, s katero se nimamo trgovinske pogodbe. Ta pogodba pa bo v najkrajšem času podpisana in ratificirana, ter se bo potem tudi les za Španijo izvažal edino preko naših luk.

Sušak, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Jugoslovanski Lloyd na Sušaku je dal na Angleškem izdelati dva nova velika parnika, ki se bosta imenovala »Triglavec« in »Argentina«. Vsak bo imel po 10.500 ton nosilnosti. Parnika bosta kmalu gotova.

Kralj v Belgradu

Belgrad, 23. jul. (Tel. »Slov.«) Danes ob 10 dopoldne je dospel Nj. V. kralj v spremstvu dežurnega adjutanta v Belgrad, kjer je ostal do 6 zvečer, nakar se je zopet vrnil v Topolo.

Netočne vesti o spremembah v OUZD

Belgrad, 23. jul. (Tel. »Slov.«) Nekateri listi so poročali, da bo postavljen komisar v ljubljanskem OUZD. Vaš dopisnik se je o tej zadevi informiral na edino merodajnem mestu, kjer se mu je reklo, da o postavitvi komisarja pri OUZD v Ljubljani ni ničesar znanega in da o tem ne more biti govora.

Zagreb, 23. julija. (Tel. »Slov.«) »Hrvatska Straža« prinaša vest, da ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja demantira vesti »Novosti« in »Jutra« glede razpusta ljubljanskega OUZD in ljubljanske Delavske zbornice.

tiste pol milijarde, ki jo hoče »Zernotruste« porabiti v ta namen, več koristilo ako bi se denar izdal za prospeh individualnih kmetijskih gospodarstev.

Na vsak način pa je taka mehanizacija in socializacija kmetijstva nevarna s stališča obljudovalne politike. V pojasnilo samo en primer: V simferopolskem okraju na Krimu je državni veleobrat, ki obsega 27.000 ha zemlje. Na tem ozemlju bi se moglo naseliti najmanj 10.000 duš; obrat pa stalno zaposluje le 45 oseb in 166 sezonskih delavcev, katerim se ob žetvi za par tednov pridruži še par sto ljudi. Veleobrat »Gigant« ob Donu obsega 48.000 ha zemlje in bi se moglo na njem preživeti s kmetijstvom 30.000 ljudi, zaposluje pa stalno 450 oseb, ob žetvi in mlačvi pa 2000 delavcev.

Iz tega je razvidno, da je mehanizacija in socializacija kmetijstva zelo dvorezen nož, ki mora ustvarjati vedno večjo brezposelnost. Sovjeti niso šli slepo mimo te problematike in pravijo: Delovne moči, ki jih izločijo stroji, naj se uporabijo v večjem obsegu za živinarstvo in za specialne kulture: sadjarstvo, vrtnarstvo, vinogradništvo itd. Toda prvič je to no, da se bo sčasoma polastila kolektivizacija tudi teh

Prosvetne organizacije in profesorji

Belgrad, 23. jul. (Tel. »Slov.«) Vest, da je minister prosvete izdal prepoved, da se učitelji in profesorji ne smejo udeleževati dela na združnem in prosvetnem polju, je preuranjena; saj ni v interesu narodne prosvete in gospodarstva, da učitelji in profesorji ne bi smeli sodelovati izven šole na združnem in prosvetnem polju. Državni uradniki v nekaterih pokrajinah so dobili celo uredbo, da naj sodelujejo pri narodni prosveti in dobivajo celo za to nagrade od države. Zato se nam zdi ta vest, da bi prosvetni minister izdal učiteljem in profesorjem omenjeno prepoved, neutemeljena.

Aretacije komunistov

Osiijek, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Osiješka policija nadaljuje aretacije radi komunizma. Med aretiranci se nahajajo tri ženske. Ko bo preiskava dovršena, bodo izročeni državnemu pravdnikstvu.

panog, drugič je pa vprašanje, če bodo vsi ti pridelki našli zadostnih odjemalcev. Komunistični teoretiki pravijo: da, kaj poreče praksa, je drugo vprašanje. Na vsak način bo kmetijski program uspel le tedaj, ako bo istočasno uspel tudi industrijski program, ki bo dal dela ljudem, katere bo stroj izključil iz kmetijstva.

To bi bili torej v velikih potezah gospodarski načrti sedanje vlade. Neglede na pomanjkanje vsakega kapitala, je za izvedbo tega načrta potreben predvsem mir. Zato sta tudi oba spredaj imenovana kongresa izrečno odobrila vladno mirovno politiko in zahtevala, da se vodi zunanja politika v tem pravcu dalje. Važno pa je na vsak način tudi vprašanje, ako bo vlada kos sabotaži kulakov in tehničnih strokovnjakov. Ta problem je pravkar zelo pereč in vlada se ne straši niti najstrožjih sredstev.

Najbolj žalostno je, da troši Stalinova vlada velik del svoje energije v poostrenem boju proti veri in cerkvi. Ta boj zavzema oblike, ki bi se jih moral vsak režim sramovati. Komunisti bi morali toliko poznati zgodovino, da bi vedeli, da se vera ne da pokopati, pač pa da vera pokoplje vsakogar, kdor se loti njenih temeljev.

Dr. Luka Senjak umrl

Zagreb, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Umrl je v Račinovcih v Sremu upokojeni župnik dr. Luka Senjak. Pokojni ima velike zasluge za osnovenje in organizacijo društva »Hrvatski Radiša«, ki je v nekoliko letih svojega obstoja prineslo hrvatskemu narodu že mnogo koristi. Pokojni župnik je eden ustanoviteljev »Radiša« ter je bil njegov častni član in nadzornik. Neumorno je deloval po vseh krajih Hrvatske in ustanovljal podružnice »Hrvatskega Radiša«. Jutri se bo vršil pogreb v Račinovcih, v soboto pa se bo vršila v cerkvi sv. Marka svečana zadušnica.

Napredovanja in imenovanja sodnikov

Belgrad, 23. jul. (Tel. »Slov.«) Potočnik Luka pri davčni upravi v Kočevju je imenovan za tajnika finančnega ravnanstva v Ljubljani v 3. skupini I. kategorije. Nadalje so postavljeni: dr. Kernev Josip, bivši sodni svetnik v Trstu, za sodnika okrajnega sodišča v Krškem, Pfeifer Josip, sodnik v Prevaljah, za sodnika okrajnega sodišča v Brežicah, Kancler Anton, sodniški pripravnik v Mariboru, za sodnika okrajnega sodišča v Murski Soboti, Karlovšek Anton, sodniški pripravnik v Celju za sodnika v Prevaljah. V višjo skupino pa so napredovali: dr. Kovča Franc, sodnik okrajnega sodišča v Mariboru, dr. Lenard Adolf, sodnik okr. sodišča v Celju, Brelih Ivan, starešina okr. sodišča v Cerknici, dr. Juhart Albin, namestnik državnega pravdnika v Celju. Upokojena sta: dr. Furlan Anton, kasacijski sodnik pri Stolu sedmorice v Zagrebu in dr. Stepančić Hinko, sodnik okrožnega sodišča v Celju.

Žična železnica Kočevje - Osilnica

Belgrad, 23. jul. (Tel. »Slov.«) Prometni minister dr. Korošec je podpisal rešitev, s katero se daje firmi Josip Ilc v Kočevju predkoncesijo za trasiranje žične železnice, ki bo vodila iz Kočevja skozi občine Hoče, Keževska Reka, Banovec in Osilnica ter bi tako vezala kočevsko dolino s čabransko. Predkoncesija velja eno leto.

Naša država in problem vojne odškodnine

Belgrad, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne ob pol 9 je prispel v Belgrad iz Pariza pomočnik našega delegata v reparacijski komisiji dr. Miroslav Ploj. Ze dopoldne je dr. Ploja sprejel minister dvora Boško Jevtić. Ploj bo sodeloval na konferenci, ki se bo vršila jutri v zunanjem ministrstvu glede vprašanja reparacij.

Popoldne sta prispela v Belgrad Mate Bošković, naš delegat v reparacijski komisiji, in naš londonski poslanik Gjurić, med tem ko je Spalajković prišel v Belgrad že snoči.

Naša država še ni oficijelno povabljen k sodelovanju na meddržavni konferenci, ki bo razpravljala o reparacijah in vojnih dolgovih in ki bi se imela vršiti po dosedanjih vesteh 5. avgusta v Bruslju, vendar pa je gotovo, da bo to vabilo prišlo.

Ministri poročajo predsedniku vlade

Belgrad, 23. jul. (Tel. »Slov.«) Minister brez portfelja Uzunović ter pravosodni minister Srškić sta ob 6 zjutraj odpotovala v Maturuško banjo poročat predsedniku vlade, generalu Petru Živkoviću. Predsednik je oba takoj sprejel ter ju obdržal tudi pri kosilu. Zvečer pa sta se oba vrnila v Belgrad. — Isto tako se je prosvetni minister Maksimović nocoj vrnil z Bleda v Belgrad.

Minister za javna dela Savković je odpotoval v Vrnjačko banjo, kjer ostane pet dni. Savković je odredil tudi komisijo za prevzem dograjenega mostu preko Bosne pri Visokem. Most je železobetonski in dolg 100 metrov.

Proti brezalkoholnim pijačam . . .

Belgrad, 23. jul. (Tel. »Slov.«) Zveza vinogradnikov kraljevine SHS je poslala finančnemu ministru prošnjo, da se povišajo trošarine na razne brezalkoholne pijače, ker te pijače občutno konkurirajo, kar se tiče potrošnje z vinom. Zveza vinogradnikov je mišljenja, da se kriza vinogradništva ne more ozdraviti, če se ne poviša trošarina na brezalkoholne pijače.

Ljubljanski občinski svet

Redna seja ljubljanskega občinskega sveta se je vršila včeraj ob 5 popoldne. Sejo je otvoril župan dr. Puc, ki je konstatiral sklepčnost.

KRALJEVA ZAHVALA.

Občinski svet je stoji sprejel na znanje županovo obvestilo, da je čestitil kraljevskemu domu k rojstvu tretjega kraljeviča, za kar je poslal Nj. Vel. kralj prav pristrčno zahvalno brzojavko.

Patrijarh Dimitrij je poslal mestni občini lepo pismo, v kateri se zahvaljuje, da je mestna občina prepusila brezplačno svet za pravoslavno cerkev. Pravoslavni občini pa pošilja svoj blagoslov in želi veliko sreče.

Z lepimi besedami se je župan spominjal pokojnega dr. Gregorja Jerjavanja in se spominjal njegovih zaslug za domovino. Občinski svetniki so njegov spomin počastili s tem, da so vstali.

Opravičili so svojo prisotnost obč. svetniki Colmajer, dr. Rožič in dr. Kropivnik.

POROČILO FINANČNEGA ODSEKA.

Je podal obč. sv. Tavčar. Prošnji gasilnega društva na Barju je bilo ugodeno s tem, da mestna občina odstopi Ivanu Vrbcinu parcelo v izmeri 3400 kv. metrov, zakar bo ta v zameno odstopil gasilnemu društvu okrog 1000 kv. metrov svojega sveta, kjer bo zgrajen dom. Mestna občina ljubljanska prevzame za gradnjo gasilnega doma na Barju garancijo v znesku 59.000 Din proti vknjižbi na prvo mesto. Gasilski dom mora služiti gasilskim namenom.

PROTI KOPALIŠČU V MEDNEM.

Zelo živahna debata se je razvila o pritožbi g. Frelaha proti temu, da je mestna občina postavila kopališče v Mednem in ne v Ljubljani. Finančni odsek je predlagal, da se ta pritožba zavrne. Proti temu predlogu in za pritožbo so se zavzeli Dachs, Hrihar in Muner, proti pritožbi in za odsek predlog pa Likar, Ambrožič, Klepec Rebek in sam župan dr. Puc. Pritožba je bila končno zavrnjena. Prošnja gostilničarja Antona Moverja za povračilo že plačane povisa-ve trošarine se zavrne. Marinku Josipu, o sestniku v Prisojni ulici se proda 99 kv. metrov sveta po Din 35 za meter.

POROČILO GRADBENEGA ODSEKA

Je podal prof. Jarc. Pritožba pivovarne »Union« proti napravi trotoarja se zavrne. Pritožba »Pokojninskega zavoda« proti plačilu za trotoar se ugotovi se deloma in sicer bo »Pokojninski zavod« plačal le dve tretjini, to je 17.570 Din. Pritožba Poštne hranilnice proti plačilu robnikov na Aleksandrovi cesti se zavrne, enako tudi pritožbi Marije Srebotnjak in Lovra Demšarja proti plačilu prispevka za trotoar. Priziv železniškega ravnateljstva proti izdaji stavbnega dovoljenja Rudolfu Lukežu se zavrne. Odklonjen je priziv Otmarja Bamberga proti odklopu za povišanje dimnika. Že skoro razpadle stopnice pri Sv. Florijanu se popravijo. Stroški bodo znašali 5300 Din. Lesena baraka pri Sv. Florijanu se odstrani. Pavlu Kalinu se dovolji parcelacija zemljišča ob Strelišču in Kumanovski ulici. Prošnja stavbne zadruge »Stadion« za podparcelacijo se odkloni. Francu Devetaku se dovolji sprememba parcelacije v Močnikovi in Korytkovi ulici. Dragu Franku in ing. Emilu Franžu se v Staničevi ulici odproda svet po Din 20 za kv. meter. Protest Perdanovih dedičev proti odprodaji ozke ulice g. Steletu, se odkloni. Vladimir Vajda se je pritožil, ker mu je magistrat odklonil stavbno dovoljenje v sv. Petra okraju. Pritožbi se ugotovi. G. Magister je pod gotovimi pogoji odstopil mestni občini brezplačno svet za pot iz Streliške ulice na grad. Naprava te poti bo veljala mestno občino 80.000 Din.

REGULACIJA DUNAJSKE CESTE.

Zelo izčrpno in temeljito poročilo je podal prof. Jarc o regulaciji Dunajske ceste med Trdinovo ulico in Vilharjevo ulico, to je o vprašanju podvoza, ali nadvoza preko železniške proge. Pritožbo proti regulaciji je vložilo osem posestnikov. Večina pritožnikov zahteva poglobljenje železniških tirov, drugi pa so še vlepotežnejši in zahtevajo preložitve kolodvora. Skoro vsi posestniki ugovarjajo iz razlogov, ker se bo po mestnem načrtu regulacije vrednost njihovih zemljišč zmanjšala. Mestni regulacijski načrt se ozira predvsem na severni del Ljubljane, kjer leži tudi bodočnost našega mesta. Premestitev kolodvora h Kolinski tovarni, oziroma v Mestni log bi veljala nedosegljivo vsoto 300 milijonov dinarjev. Poglobitev tirov ali da bi se dvignili na visok nasip, bi bilo predrago in ne bi načelno ustrezalo. Na vsak način bo treba vprašanje rešiti ali z nadvozom ali s podvozom, ki pa morata biti široka najmanj 15 metrov. Zato je gradbeni odsek sklenil, da se vsi rekurzi zavrnejo in da ostane pri sklepu občinskega sveta z dne 6. marca. Z ozirom na važnost vprašanja, ki zahteva temeljite debate, je občinski svet preložil razpravljanje o tej zadevi do prihodnje seje.

POROČILO PERSONALNEGA ODSEKA

Je podal Urbančič. V odbor za upravo meščanske imovine so bili izvoljeni gg. Avgust Jenko, Andrej Marčan, Ivan Križnar, Josip Mašič, Accetto in Engelbert Franchetti.

Poročevalec je nato poročal o raznih prošnjah za zagotovitev sprejema, oziroma za prostovoljni sprejem v domovinsko zvezo.

POROČILO STANOVANJSKEGA ODSEKA

Je podal Likozar. Pritožba stranke Ivanc radi ugotovitve ali odgovarja stanovanje higijenskim in stavbnim predpisom se zavrne.

REGULACIJA NAJEMNIN V MESTNIH HIŠAH.

Likozar je dalje poročal o sklepu odseka, da se najemnine v mestnih hišah regulirajo. Načrt, ki ga je odsek izdelal, urejuje nesorazmernost pri najemninah in se ozira predvsem le na kakovost in velikost stanovanja. Stanovanja v starih hišah se bodo delila v šest kategorij. V najvišji kategoriji bo najemnina znašala 80 Din za kvadratni meter letno, v najnižji pa 20 Din. Stanovanja v novih hišah se dele v sedem kategorij. V prvih treh kategorijah bo znašala najemnina 111, 101 in 93 Din za kvadratni meter, v najnižji pa 40 Din.

Dr. Gregorič želi vedeti, koliko znaša finančni efekt te regulacije. Likozar mu pojasni, da 80.000 Din letno več.

Naslednji govorniki Musar, Jeglič in Ambrožič, so se pritoževali, da so bili pri razdeljevanju stanovanj mnogi prezrti, ki bi bili dobri plačniki. Jeglič je ugovarjal, da so v mestnih hišah stranke, ki sploh ne plačujejo najemnine. Predlog odseka je občinski svet nato brez ugovora odobril.

Poročevalec policijsko-zdravstvenega od-

Kitajska za miroljubno rešitev spora

Nova nota Rusiji in državam -- Nezaupljivost sovjetov
Vatikan in vojna nevarnost

Vatikansko mesto, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Državno tajništvo v Vatikanu razmišlja o oportunisti, da bi pisalo prijateljsko pismo Rusiji in Kitajski za mirno poravnavo nastalega spora. Smatra, da bi obe državi lahko postopali slično, kakor svoječasno v konfliktu med Bolivijo in Paragvajem, ko sta obe stranki bili opominjani na dolžnosti nasproti človeštvu, vendar pa bi tak korak Vatikan bil možen samo nasproti Kitajski, ker je apostolski nuncij v prisrčnih zvezah s člani narodne kitajske vlade, dočim Vatikan nima nobenih zvez z Rusijo. Z ozirom na to je vatikansko državno tajništvo sklenilo, da bo zaenkrat samo pričakovalo prihodnje dogodke.

Moskva, 23. jul. (Tel. »Slov.«) Tukajšnji listi izjavljajo, da sovjetska vlada nikakor ne pusti vplivati nase s pacifističnimi predlogi. Sovjetska vlada je nezaupna, ker stavljajo te predloge iste imperijalistične sile, ki so povzročile na Kitajskem dosedanje nesreče. Briandovi odkritosrčnosti ni mogoče verjeti, dokler »Temps« na tak nezmeren način psuje Rusijo.

London, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Kakor se poročila iz Šanghaja, je izjavila kitajska vlada, da bo nadaljevala svojo politiko mirnega razpravljanja s sovjetsko Rusijo v svrhu ureditve spornih vprašanj o vzhodnokitajski železnici. Nobenih drugih odredb ne bo ukrenila, kakor one, ki so potrebne za obrambo. Če pa bo Rusija namenoma kršila Kellogovo

pogodbo, bo predložila spor Društvu narodov v preiskavo in reševanje. Dalje se čuje, da je kitajska vlada poslala Rusiji novo noto, v kateri še enkrat naglašajo svoje prizadevanje, da se spor o vzhodni železnici reši mirnim potom. V noti, naslovljeni na države, ki so podpisale Kellogovo pogodbo, očita Kitajska Rusiji, da je z obmejnimi napadi kršila Kellogovo pogodbo.

London, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Kakor poročila Reuter, je poveljnik japonskih posadk v Mandžuriji naročil upravi južnomandžurske železnice, da odkloni transport kitajskih čet in municije, in dalje, da dopusti neoboroženim Kitajcem vožnjo samo z dovoljenjem lokalnih japonskih poveljnikov.

Pariz, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Briand je danes sprejel japonskega poslanika v Parizu Adacija, ki je sedaj predsednik Sveta Društva narodov, in kitajskega poslanika Kaolujaja. Z obema se je ponovno razgovarjal o poravnavi rusko-kitajskega konflikta. V pariških političnih krogih je odklonitev francoskega posredovanja po sovjetskih oblastih napravila zelo slab vtis. »Temps« odločno protestira proti tej ruski neprijaznosti. Razgovor med Briandom in ruskim poslanikom, ki se je vršil pred par dnevi obenem z mirovnimi posredovanji z ameriškim državnim tajnikom Stimsonom, nikakor še ni napredoval tako, da bi bil Briand že ponudil oficalno posredovanje.

Odložitev meddržavne konference

Nemčija brezpogojno proti Bruslju -- Konferenca bo šele v oktobru

London, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Ker je nemška vlada včeraj sporočila zaveznikom, da mora iz psiholoških razlogov brezpogojno odkloniti Bruselj kot za konferenco vlad neprimeren kraj, je Anglija še enkrat predlagala London kot kraj konference. Nekateri angleški listi celo napovedujejo, da bo Anglija odklonila Youngov načrt, če druge države za koncesije, ki jih bo morala Anglija dovoliti po Youngovem načrtu, ne bodo pristale na to, da se konferenca vrši v Londonu.

Ker se je dosedaj zgubilo že mnogo časa, se v Londonu in Parizu razmišlja o možnosti odgoditve konference do oktobra, v katerem primeru bi potem Youngov načrt stopil v veljavo šele 1. decembra 1929 ali 1. januarja leta 1930.

»Matin« predlaga, kakor že prej enkrat, da bi se vršila konferenca z nadaljevanji. V prvi polovici meseca avgusta naj bi konferenca vlad v 14 dnevem zasedanju v načelu sprejela Youngov načrt, nato naj bi konferenca strokovnjakov uredila prehod od Dawesovega k Youngovemu načrtu v času, ko bo zasedalo Društvo narodov. Takoj potem pa naj bi druga konferenca vlad tudi v kratkem zasedanju končno sprejela Youngov načrt in imenovala konferenco strokovnjakov, ki naj bi se posvetovali o izpraznitvi Porenja in o kontrolnem sistemu. Šele okoli 15. oktobra naj bi bila potem zaključna konferenca vlad.

Program dela francoske vlade

Amnesija alzaških avtonomistov -- Meddržavna konferenca
Poincarejeva bolezen

Paris, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji ministrskega sveta je Briand prvič obširno poročal o programu mednarodne vladne konference. O vsebini njegovega govora se ne poroča ničesar. Doznava se, da bodo ministri v četrtek zvečer nadaljevali posvetovanja o vladni konferenci.

Paris, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Pod predsedstvom predsednika republike Doumerguea je bila danes seja ministrskega sveta, na kateri so se bavili s poslovnimi zaostanki poletnega zasedanja parlamenta. Po ratifikaciji dogovora o dolgovih je rešiti še predloge o amnestiji za alzaške avtonomiste in o zakoniti podlagi upravnih reform, ki jih je Poincare izvršil pred stabilizacijo Dawesovega načrta na podlagi posebnega pooblastila.

Bolezen nemškega kanclerja

Heidelberg, 23. jul. (Tel. »Slov.«) Državni kancler dr. Müller je prebil noč mirno in se čuti danes relativno dobrega. Snoči je znašala temperatura 38,6, danes pa je padla na 37,3. Njegova bolezen je sicer še zelo težka, vendar pa njegova krepka narava in dosedanja ugodni potek boleznini opravičuje upanje, da bo bolezen kmalu ugodno končala.

seka dr. Lukan je predlagal naredbo, naj se zazidajo in

zapro vsi vodnjaki

ob cestah, kjer je že napeljan vodovod. Voda je namreč v teh vodnjakih nehigijenska, kljub temu pa jo ljudje pijejo. Proti stilizaciji naredbe pa so se pojavili ugovori, namreč, da naj bi nekateri vodnjaki v pomeriju mestne občine le ostali in sicer za napajanje živine ter za namakanje vrtov. Končno je občinski svet predlog vrnil odseku, ki naj ga do prihodnje seje predela.

DELAVSKA ZAVAROVALNICA.

O pravilniku mestne delavske zavarovalnice je poročal dr. Bohinjec. Zavarovalnica bo vršila starostno, bolniško in pogrebno zavarovanje. V vodstvu bodo imeli delavci dve tretjini zastopnikov, delodajalec — mestna občina — pa eno tretjino. Ker mestni delavci prejemajo v slučaju bolezni 26 tednov svojo plačo, bi zavarovalnica prispevala prav za prav le za kurativno in preventivno zdravljenje. Prispevki plačujočih članov bi znašali 30% dnevne mezde tedensko ali 5% vsega zaslužka za bolniško zavarovanje, za starostno zavarovanje pa 18%, oziroma 3% vsega zaslužka. Skupno bi delavci plačevali 48% vsega zaslužka. Zavarovanih bi

bilo 389 mestnih delavcev. Njihovi prispevki bi letno znašali skupno 305.000 Din za bolniško, 134.000 Din pa za starostno zavarovanje.

K poročilu so govorili še dr. Gosar, Ambrožič in Rupnik. Sporazumno je občinski svet napravil nekaj manjših sprememb v pravilniku, ki je bil nato sprejet.

Župan je prečital nekaj predlogov, ki jih je odkazal odsekom.

Hladilnica na klavnici:

Obč. sv. Musar je stavil na župana naslednjo interpelacijo:

»Vprašam g. župana, ali mu je znano, če je dovolila »Mestna hranilnica« mestni klavnici 1 milijon Din naprošenega kredita za napravo nove hladilnice za slanine in za napravo ograje okrog klavnice? Ali je g. županu znano, da vlada v dosedanjih prostorih, določenih za to, velika nesnažnost radi pomanjkanja prostora.«

Župan je odgovoril, da je pač Mestna hranilnica že prosil za posojilo, da pa ni dovolil posojila veliki župan, ki je zahteval še neka pojasnila o zadevi.

Pri zaključku seje (ob 9) je župan sporočil, da v avgustu ne bo občinske seje, tako, da se bodo občinski svetniki mogli malo odpočiti. Po javni seji se je vršila še tajna seja.

Vesti iz Bolgarije

Sofija, 23. julija. (Tel. »Slov.«) 50 solunskih trgovcev in industrijev je napravilo avtomobilski izlet v Bolgarijo, kjer si nameravajo ogledati večja industrijska središča, tovarne in drugo. Bolgarski stanovski tovariši so grške goste svečano sprejeli.

Sofija, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Bolgarski delegat v donavski komisiji Lazarov se je z Dunaja vrnil v Sofijo.

Sofija, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Z ozirom na okoliščino, da se bolgarski zunanji ministar Burov še ni vrnil v Sofijo, dasi so ga pričakovali že koncem preteklega tedna, piše list »Pladnee«, da Burov mogoče ne bo prišel v Sofijo, dokler se ne uredijo jugoslovansko-bolgarski odnošaji.

Sofija, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Na dan 13. avgusta pride z ladjo v Budimpešto okoli 1000 Bolgarov, večinoma sportnikov. Od 20. do 23. se bo namreč vršil v Budimpešti kongres Madžarov, ki žive izven Madžarske. Pri tej priliki bo bolgarska nogometna reprezentanca igrala z madžarsko reprezentanco.

Hrvatsko romanje v Rim

Zagreb, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Drugo hrvaško romanje v Rim se pripravlja za mesec september. Romarji bodo pri tej priliki napravili izlet tudi v Neapelj, Pompeje in na Vezuv. 22. septembra se podajo romarji na pot iz Zagreba, 1. oktobra pa se vračajo.

Letalska nesreča

Požega, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Včeraj se je v bližini Požege izvršila vojaškemu letalu nesreča. Med poletom mu je začelo primanjkovati bencina. Ko je pilot pristajal, se mu je pri pristajanju pojavil na motorju defekt ter se je letalo nekolikokrat prevrnilo, nato pa tresčilo na zemljo. Letalo je precej poškodovano. Oba pilota pa sta ostala živa in zdrava.

Smrtna nesreča

Belgrad, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Včeraj ob 6 zvečer je tresčilo motorno kolo trgovca Jovana Anusa iz Subotice na cesti Subotica—Čekerijska v kmečki voz. Pri tej priliki sta bila omenjeni trgovci in njegova služkinja Ivanka Kiraly smrtno ranjena ter sta umrla eno uro po nesreči. Motorno kolo je upravljal Jurij Filipović, trgovec iz Čekerijske.

Zanimiva izkopsina

Sisek, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Pri kopanju temelja za neko stavbo so delavci našli leteli na okostje nenavadne živali. Strokovnjaki so ugotovili, da datira okostje iz diluvija in da je to lobanja diluvijskega nosorožca, ki je bil sodobnik krapinskega človeka.

Proračun splitske občine

Split, 23. julija. (Tel. »Slov.«) Seja občinskega sveta v Splitu je končala šele ob pol 12 ponoči. Na seji se je razpravljalo o proračunu, ki znaša 100.069.766 Din 58 par, ter odpade od te vsote na izredne dohodke 70.646.493 Din, na izredne izdatke pa 69.793.437 Din.

Drobne vesti

Nj. Vel. kralj je sprejel v avdienco gozdarskega in rudarskega ministra Radivojeviča.

Korošec Anatalija je predstavljena s pošte Prevalje na pošto Maribor.

Belgrad, 23. jul. (Tel. »Slov.«) Jugoslovansko združenje bank je prevzelo Nihag d. d. iz Zagreba.

Zagreb, 23. julija. (Tel. »Slov.«) »Novosti« javljajo, da je telefonično postavljen za komisarja OUIZ v Somboru Ivan Hristoforovič. Kakor se doznava, bodo dobili komisarja še nekateri drugi okrožni uradi za zavarovanje delavcev v Vojvodini, ker se je pokazalo, da mnogi uradi ne delajo tako, kakor bi morali.

Zagreb, 23. jul. (Tel. »Slov.«) Zeno književnika Štefana Galogaže, ki je bila radi sumnje komunistične propagande zaprta skupno s svojim možem, so danes izpustili iz zaporov, dočim so njenega moža še nadalje obdržali v zaporu.

Nasilno reševanje samomornilnega kandidata

Snoči, pozno zvečer, je bila ljubljanska rešilna postaja obveščena, da je v Trzinu neki možakar v samomornilnem namenu izpil večjo količino lizola. Ko so prišli reševalci z reševalnim avtomobilom v Trzin, ni hotel samomornilski kandidat, 27 letni Franc Zupan, zidar pri Karlu Tonetu v Mengšu, nič vedeti o kakem reševanju. Prišel je besneti, zmerjati in se tepsti z reševalci. Reševalca g. Walanta je celo krepko sunil z nogo. Zupana so morali reševalci s pomočjo domačinov zvezati in ga naložiti na rešilni avto. Toda tudi tedaj ni postal krotek. Celo v bolnišnici je pričel divjati, odrivati reševalce, strežnike in zdravnike. Morali so ga vtakniti v prisilni jopič in šele potem so mu mogli zdravniki izprazniti želodec. Čudno trmast samomornilski kandidat vsekakor!

Dunajska vremenska napoved. Vroče vreme bo trajalo dalje. Verjetno so lokalne nevihte.

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 24. julija: Kristina, devica mučenica; Roman, mučenec.

Slovenci v Belgradu

Slovenska kolonija v Belgradu stalno naraste in šteje gotovo že nekaj tisočev. Precej je uradništva, maso pa tvorijo nižji sloji, delavstvo. Zalibog se ne čuje od naših ljudi vedno le dobro, kar je seve tudi razumljivo. Od doma grede le oni, ki morajo iti, to so službeno premeščeni in oni, ki grede in iščejo vsakdanji zaslužek. Med zadnjimi tvorijo posebno močan odstotek dekleta, služkinje, sobarice, natakarice. Pretekli dni je prinesla belgrajska Pravda članek, ki mora človeka osupniti. V njem navaja izvajanja šefa belgrajske ambulante za spolne bolezni. Na lečenju se nahaja stalno 4000—5000 ljudi. Od teh je zensko veliko več kot moških. To razlaga šef belgrajske ambulante s tem, da si moški sami poiščejo zdravnika, dočim pripada ženska navadno najrevnejšemu sloju in mora zato iskati brezplačno lečenje, ki je podano na ambulanti. Vsak mesec je redno okoli 800 novih bolnikov oziroma bolnic. Med pacientinjami je največ Madjark, nato Slovenk, Hrvatice, Srbkinj in drugih. Torej Slovenke so na drugem mestu in to dekleta od 14—15 let. Naravno nastane vprašanje, odkod to moralno padanje naših deklet, saj Belgrad vendar ni tako daleč in imamo tu mnogo svoje inteligence. Gotovo sta tu predvsem dva upoštevanja vredna vzroka. Prvič je za našo kolonijo v verskem oziru premalo preskrbljeno, kar je važno predvsem z ozirom na drugi vzrok: slab vzgled tujine. Slovenski človek, ki pride v tujino, posebno pa v Belgrad, čuti, da je nekam sproščen domovinskih vez, vidi versko mlačnost pravoslavcev. Srbi niso Rusi. Boljševiki se morajo v Rusiji boriti proti religioznosti. V Srbiji tega boja ne bi bilo. Srb je bolj liberalen, v njem živi sicer verska ideja, a le zvezana z narodnostjo. Glavna je verska mlačnost med Srbi, ki se je nalezijo naši ljudje le preradi.

Drugi vzrok je še preslaba cerkvena organizacija. Še premalo je katoliških božjih hramov; potrebna bo pa prej ali slej slovenska cerkev s slovensko božjo službo. Kajti vsakdo čuje najraje evangelij v svojem jeziku. Seveda vsega tega ni mogoče izvršiti čez noč, bo pa šlo s sistematičnim delom. Potrebno bo kajpada tudi večje število duhovnikov, tudi slovenskih.

Pa ne samo verska, potrebna je tudi ostala organizacija. Predvsem je nujna strokovna organizacija služkinj, ki bo morala urediti svoje oglaševanje in delo deloma po vzoru ljubljanske »Pogelske zveze«. Ohraniti to treba oziroma navezati stike z ostalimi inteligentnejšimi delavci kolonije, ki naj delajo na ustvaritvi krščanske strokovne organizacije. Grdo bi bilo, prepustiti te mase materialističnemu -izmu. Proletarske mase tvorijo gotovo večino belgrajskega prebivalstva. Te množice še danes ne poznajo prave poti in le malo jih je strokovno organiziranih, večina se pa udaja raznim mamljivim frazam. Vsi bodo šli za onim, ki bo prvi prišel med nje, se z njimi razgovarjal, jih razumel in jim res pomagal. Napačno je mišljenje, češ, uspeh bo le takrat, če ustanovimo dobro plačano tajništvo, ki bo delalo z vsem elanom. Ni potreba tega! Tudi začetek Jugosl. strokovne zveze je bil čisto drugačen. Delavci in njihovi prijatelji so se zbirali v svojem prostem času in žrtvovali za svojo idejo ne le čas ampak tudi denar. Tudi v Belgradu bo moral biti isti začetek. Gradimo v trudu in znoju!

Prva naša naloga je torej ohraniti slovenskega človeka na njegovi stopnji, ki jo je dosegel v domači hiši in okolici. Nuditi mu dobre vzgoje v cerkvi in dobri kulturni splošni ter pošteno delujoči stanovski strokovni organizaciji. Tak slovenski človek bo gotovo svetilnik svojim bratom, nosilec kulture in propovednik delavske zavesti, ki je danes delavcu nujno potrebna.

Še številke: v Belgradu je ljudi 179.000 pravoslavcev, 32.000 katolikov. Od l. 1921 do danes so narasli prvi za 70%, katoliki pa za 248%. Koliko je od katolikov Slovencev, ne vem. V. M.

Uboj v pijanosti

Sv. Križ pri Kostanjevici, 22. julija.

V soboto 20. julija zvečer je praznoval 44letni oženjeni oglar Martin Jeriša iz Vinje vasi v cerkljanski občini na Dolenjskem delopust v družbi treh tovarišev. Popili so vsega skupaj 6 litrov vina in tudi nekaj žganja. Ko je šel tako Jeriša precej opit ob 10 zvečer proti Sv. Križu, je srečal nekega mladega fanta. Ta ga je mirno pozdravil: »Dober večer! Pijani Jeriša pa je prišel, mesto bi ozdravil, rohneti nad fantom in se razdraženo pričati z njim. Naenkrat je potegnil Jeriša planko s kraj pot in pričel besno udrihati po ubogem fantu, ki se je takoj po drugem udarcu zgrudil nezavesten na tla. Nato je šel Jeriša dalje, v Šutni pa je vsled pijanosti obležal v obcestnem jarku, kjer ga je našel neki posestnik ter ga spravil pod streho. Temu je Jeriša omenil, da je nekoga tako zmlatil, da ne ve, ali še živi ali pa je umrl. V nedeljo zjutraj pa so našli ljudje, ko so šli k maši, pri Sv. Križu ob cesti v krvi ležečega 22 letnega posestnika Alojza Kodriča iz Sv. Križa. Bil je še živ, toda popolnoma nezavesten. Prepeljali so ga v brežiško bolnišnico, kjer pa je vsled razbite lobanje in poškodovanih možganov že v nedeljo donoldne umrl, ne da bi se bil kaj zavedel.

Nesrečnega ubijalca Jeriša pa je le gnala pekoča vest, da je šel v nedeljo popoldne gledat, kako je z njegovo žrtvijo. Prišli so tedaj tudi domačini Kodričevi obiskat svojega Lojzeta. Zalost je bila velika, ko so zvedeli kako in kaj. Ubijalca Jerišo, ki se je sam izdal, pa so takoj aretirali orožniki, katerim je svoje dejanje tudi priznal. Oddali so ga v sodne zapore

Strašna žaloigra

O umoru Ivana Gabrona.

Trbovlje, 23. julija 1929.

Vest o umoru bivšega trgovca, trgovskega potnika Ivana Gabrona se je včeraj po Trbovljah razširila z bliskovito naglico. Do 11 dopoldne ni v Trbovljah še nihče natanko vedel, če je umorjen res Gabron. Govorilo se je namreč, da je umorjeni član telovadnega društva »Svoboda«, ki je prisostvoval 30 letnici socialistične strokovne organizacije na Lokah pri Zagorju.

Šele, ko sta iz Zagorja prišla v Trbovlje dva moža, ki sta povedala, da sta v mrliču spoznala Gabrona in da sta prišla o smrti moža obvestiti njegovo ženo, je vsakdo vedel, da je umorjen Gabron. Ko je žena zvedela od teh dveh, da je njen mož umorjen in da leži s prerezanim vratom nacesi, je rekla: »Mogoče, da je mrtev, ker midva sva se v prepiru razšla. Jaz sem šla naprej, on pa nazaj proti Zagorju. Kaj se je med tem časom zgodilo, mi ni znano.«

Kmalu nato je orožništvo pozvalo Gabronovo ženo, naj pride na lice mesta, kjer se je izvršil umor. To je kakih 300 korakov od kapelice svetega Urha, ki stoji na vrhu hriba med Bevkim in Zagorjem. Ko je žena prišla tja, so jo orožniki takoj pridržali, ker je bila osumljena, da nekaj ve o umoru. Aretirani je bil tudi rudar Premleč Miha, ki je dolgo vrsto let stanoval pri Gabronovih in bil kakor domač. Premleč se je ob 2 popoldne ravno odpravil iz svojega, pravzaprav Gabronovega stanovanja, da gre na delo, ko so prišli trije orožniki (dva iz Zagorja in eden iz Trbovelj) in so ga aretirali.

Premleč je, kakor rečeno, že dolgo časa stanoval pri Gabronu. Svočas, ko je Gabronova družina živela še dobro, sta se zakonca dobro razumela. Toda slabo gospodarstvo in gospodinjstvo je pritiralo Gabrona trikrat v konkurz, tako da je naposled popolnoma propadel ter je iz nekdanjega samostojnega trgovca postal trgovski potnik. Ker je bil Gabron v svojem trgovskem poslovanju predober in prezaupljiv ter je ljudem na njihovo prošnjo le prerad dajal na kredit, je zgubil pri tem okoli 300.000 Din, kar ga je tiralo v pogubo.

Kot trgovski potnik je mnogo hodil po svetu in se trudil, da bi mogel zaslužiti toliko, da bi ženo, otroke in sebe primerno preživljati. Radi tega je bil malo doma. Boječ se za ženo, ki je v času njegove odsotnosti ostala sama z najemnikom Premlečem, je večkrat izrazil željo, naj bi Premleč šel od hiše. Žena pa o tem ni hotela nič vedeti. Zato so bili večkrat v družini razburiljivi prizori. Pred dobrim tednom je umorjeni Gabron energično zahteval, da mora Premleč stran. Žena je na to še bolj energično odgovorila: »Šel boš ti, ne pa Premleč. Ta me lahko preživlja, ti pa ne.« S težkim srcem se je Gabron udal in trpel. Svojo ženo je namreč Gabron vedno od srca ljubil. Zato ga je toliko bolj bolelo. Toda nikdar ni nikomu o tem potožil in nikjer črnil žal besede. Pač pa se je vedno kazal veselega.

Tako so v nedeljo vsi trije šli v Zagorje, kjer je njihova prijateljica odprla gostilno ter bili ves čas dobre volje. Prepir je nastal med njimi šele, ko so se sami vračali domov proti Trbovljam. Baje so se sprli radi tega, ker je Gabron nekdo v denarni zadregi zastavil zapestno uro svoje žene.

Kdo je krivec in morilec nesrečnega Gabrona, bo pokazala preiskava. Nesrečni štirje Gabronovi otročki pa so ostali doma na stanovanju v Trbovljah, sami brez očeta in brez matere. Oče je umorjen, mati pa v preiskavi. Ali bodo otročki ostali sami dolgo ali ne, to bo odločila božja in človeška pravica.

Za sedaj je trboveljska občina poslala v stanovanje staro ženo, ki oskrbuje nesrečne štiri sirote.

Z nožem v trebuh

Brežice, 22. julija 1929.

Posestnik Ivan Suša v Okljukovi gori pri Brežicah je dobil dovoljenje za točenje vina »pod vejec«. V nedeljo 21. julija je bilo v tem vinotoču precej živahno. Proti večeru se gostje niso mogli niti zvrstiti in je Martin Krošelj zasedel mesto Alojzu Pinteriču iz Trnovih sel, ki je za trenutek zapustil svoj prostor. Ko se je vrnil, se mu Krošelj, ki je že popreje izžival, ni hotel umakniti, marveč je odprl žepni nož ter nepričakovano zabodel Pinteriča v trebuh, da so mu takoj izstopila čreva, nato ga pa še oklal po obeh rokah, tako da se je zgrudil nezavesten na tla. Drugi gosti so poživljenjega napadalec izrinili iz sobe, smrtonosno šokodovanega Pinteriča pa spravili v bolnišnico v Brežicah.

Adventisti se selijo

Ormož, 22. julija.

V sosedni hrvaški župniji Križovljan, v vseh Virje in Vratno, so pred par leti tri katoliške družine odpadle k sekli adventistov. Zmotil jih je nek agitator, ki je ponujal razne krivoverske brošure in obljubljal bogate nagrade za prestop k adventistom. Najbrže je pohlep po denarju preslepil ljudi, ki živijo v skromnih razmerah. Od takrat naprej so odpadniki živeli čisto po adventistovskih naukih in se odpovedali vsem dotodanjim katoliškim navadam. Zlasti se je to kazalo v tem, da so praznovali soboto, ob nedeljah in praznikih pa so delali vsevprek, tudi gnoj vozili in orali. Svoje verske obrede so izvrševali po hišah in skednjih. Baje je prihajal k njim kot nekak svečenik in pridigar nek inteligent iz ormoškega okraja od Svete Trojice. Seveda so »novoverci« prišli večkrat v konflikt s svojimi sosedi in celo z lastnimi sorodniki, ki niso hoteli o teh čudnih novotarijah nič slišati. Ko obljubljenega denarja le ni in ni htelo biti, pa so se zbadanja radi tega množila, so se adventisti prav v zadnjem času odločili, da odprodajo hiše in njivice in se hočejo naseliti kje blizu Novega Sada, kjer je menda glavni sedež adventistov v naši državi. Tam imajo baje tudi svojo glavno tiskarno, odkoder razširjajo razne agitacijske brošure.

Ljubka mala mamica

ki neguje svojo punčko ravno tako, kot je sama navajena od svoje mame. Njej tako dobro prija tedensko umivanje las, da nikoli ne joka, temveč se samo veselo smeje.

Elida Shampoo je po svoji sestavi tako čist in neškodljiv, da se ga lahko uporablja tudi za negovanje nežnih svilenih otroških las.

ELIDA SHAMPOO

Po 14 letih iz ruskega ujetništva

Maribor, 22. julija.

Te dni je dospel v Maribor ruski ujetnik Čačić Marko, doma iz Brekova v Dalmaciji. Leta 1915. je bil kot avstrijski vojak ujet pri obleganju Plemisla v Galiciji. Rusi so ga odpeljali v tatarsko Rusijo na Herzon. Kot rekrut, star 19 let je moral od doma, in odkar je bil ujet, ni dobil od doma nikakega glasu. Gotovo ga že imajo doma za mrtvega. Čačić se je oglašil v Mariboru tudi v vovaški bolnišnici in je pripovedoval zelo zanimive stvari o žalostnih razmerah v Rusiji. Boljševiki-komunisti uganjajo nad ljudstvom strašno tiranijo. Razmere so nevdržljive. Ruski komunisti so »odpravili« Boga, zato pa v Rusiji sedaj tudi ne poznajo ne pravice, ne reda, ampak samo boljševiško nasilje.

Čačić se je delj časa pripravljval na beg iz ujetništva. Potoval in skrival se je celo leto. Opravljal je najhujša dela, samo da je prišel bliže svoji domovini. Nepopisna je bila njegova želja, da zopet vidi svoje in svojo domačo vas. V Mariboru so mu preskrbeli brezplačno vožnjo v Dalmacijo.

Mož se je v soboto 20. julija ves srečen odpeljal v Dalmacijo. Pred odhodom je pripovedoval, da se nahaja v Rusiji, osobito Tatarski in Sibiriji še mnogo Slovencev in Hrvatov. Vsa leta je živel skupaj z ujetnikom-Slovencom iz ptujske okolice, ki že od časa, ko je bil ujet, ni dobil nikakega glasu od svojih domačih. Mož je oženjen in tudi od žene nima nobenega poročila. Tudi ta Ptujčan se pripravlja na vrnitev v Slovenijo.

Kam pojdete na letovišče

Ljubljana, julija.

Vemo, vsi vemo in vsa Ljubljana že ve, da je gospa ravnateljica X. odšla na letovišče v Belgijo. Ta je nobel, pa bodi še ti, ki si ji zavidiš, če ti nese. Tam do francoske Riviere že pridejo bolj petični Ljubljančani, ampak na morje v Belgijo — ne, to se je menda prvič pripetilo v naši kroniki.

Pretakni, vestni in temeljiti kronist, pretakni Ljubljano, morda najdeš še kak bolj zanimiv slučaj, kot pa ta gospe ravnateljice. Prični zgodaj zjutraj in nehaj zvečer in preglej, kam bo šel ta in kam bo šel oni na počitnice.

Najprej povprašam tebe, ljubi sosed, Saj nisem jezen nate. Res je, vsako jutro mi jemlješ urico sladkega dremanja. Razumem te in ti oproščam. Osem otrok imaš in mnogo dtv potrebuje tvoja žena, da skuha skromno uradniško kosilo. Pa moraš vsako jutro cepiti in žagati drva. Kam boš šel na letovišče? Kako boš izrazil tvoj dopust?

»Eh, veš, dopust mi pride ravno prav. Pri lesnem trgovcu bom nadomestoval knjigovodjo, ta gre za dopust nekam v hribe.«

»In ti, kaj ne boš imel počitnic?« »Kaj mi bodo? Imam veliko družino! To pa to, to si pa privoščim že sedaj: vsak večer noge v skledo murle vode. Potim se zelo v noge in lažje spim, če si skopljem zvečer noge.«

Adijo, sosed in uradni druge kategorije. Sedaj pa povprašam tebe, stara, revna služkinja. Saj veš, nadložna si in revmatizem te muči. Ali boš šla v Karlove var? Nemara v Dubrovnik ali celo v Egipt? Ne bo škodilo tvojemu revmatizmu.

»Kako ste rekli, mladi gospod? V Egipt! Ali ni to tam, kjer je kraljeva hči pobrala Mozesa iz vode?«

»Tam, prav tam. Kaj mislite tja na počitnice?«

»Počitnice? Kdo jih bo privoščil meni, stari revji? Garati treba, garati, pa še pravi gospodinja, da me ima samo še iz usmiljenja pri hiši. Počitnice — poleti bom morda še vzdrlžala, na zimo pa bom legla in bom imela počitnice — za zmijom!«

Ze dobro, starica, dobro si mi povedala šaljivcu neumnemu. Ampak še druge moram povprašati. Postoj ti, mlado dekle, ni še take silej ob pravem času prideš za pult v trgovino. Povej, kam greš letos na počitnice. Greš nemara v Trouville ali v Ostende, kot gospa ravnateljica?

»Hehe! V nedeljo grem na Savo, če bo vreme. Zvečer bom pa v kavarni gledala po ilustracijah, kako se kopljejo druge, kako se koplje gosпода. To jim mora biti lepo!«

Počakaj, še tvojo mater grem povprašat. Gospa konduktarjeva, prenehajte za trenutek z žehoto! Kam pojdete letos na počitnice, ali na Bled ali v Rogaško Slatino? Vaša hči pravi, da ne gre v Trouville. Vi pojdete gotovo. No, no, saj nisem mislil tako hudo. Ni me bilo treba v sveti jezi obrizgati z milnico.

»Na Bled? V Rogaško Slatino? Mar mislite, da imamo milijone? Še Bog daj, da bom utegnila kdaj pa kdaj z otroci v Mestni log. Bežite! Z žehoto moram biti do enajstih gotova!«

Še tebe povprašam, gologlavi študent. Kaj te drži v Ljubljani? Nemara plavooka Frida, tej si v maju pel pod oknom in igral na mandolino? Tako romantičen more biti samo še Vipavec. Zakaj ne greš v ljubljeno Vipavo? Na počitnice? Zgani se!

»Ne morem tja! Pa če sem enkrat tam, ne morem nazaj. Križ je s potnimi listi. Optiral sem.«

»Nu, nu, le ne tako redkobesedno, kri v pavskal! Kje boš prebil torej poletje?«

»V Tivoliju, s knjigo in s skripti v roki. V jeseni polagam drugi rigoroz. Večere pa bom prebil na vrto, pri četrtinski štajerci. Vipavca, vipavca ne točijo nikjer več. Ze veš, da je Frida odšla z avtomobilom in s svojim novim ženinom v Dalmacijo? Ta ima denar, jaz pa premalo izpitov in pa mandolino!«

Pozdravljen, ubogi Vipavec. Mesto z vipavcem se tolažiš s štajercem. Je še dobro nadomestilo. Frido boš nemara pozabil pri skriptih. Ali je pa ne boš!

In ti, »Slovenec« reporter? Ustavi se, da te povprašam: »Kje bodo tvoje počitnice?« Nikjer! Nobene počitnice ti ne izpulijo več, se mi zdi, peresa iz rok, ko si ga enkrat zagrabil. Preskrbi si predujem in jo odrini, v Novo Zelandijo ali na Svalbard, ali pa tudi samo v Črno vas. Še od tam boš pisal potopise in telefoniral o nesrečah. Kje so tvoje počitnice? —jr—

Huda suša

Slovenska krajina, 22. julija.

Več tednov je že preteklo, odkar Slovenska krajina (zlasti dolnjelendavski okraj) ni videla dežja. Radi tega je zavladala po vsej krajini huda suša. Na cestah je prahu do gležnja. Potoki so skoraj popolnoma prazni in se je tudi Mura skrčila kakor malokdaj. To pa seveda še ni najhujše. Zelo trpijo radi suše travniki in polja. Ako ne bo kmalu dežja, otave ne bodo nikjer kosili, ker se je začela trava sušiti. Nedogledna bo škoda tudi na polju. Krompir postaja v zemlji grbav, ker nima vlage! Koruza že ima zasukano listje. Proso in ajda je vzkllila, toda rasti radi pomanjkanja mokrote ne more. Vse si želi dežja. Ako ga še dolgo ne bo, čakajo Slovensko krajino hudi časi.

Glavobol

in migrena
prenehata, zopet se ve-
selite življenja s pomočjo
znanih

Pyramidon
Tablet

Ime „Pyramidon“ je
zakonito zaščiten. Fal-
zifikati pod tem ime-
nom se sodnijsko
tasledujejo.

Pristne samo v originalnem zavoju
„Mikro-Dosius“.

V mlaki utonila

Ormož, 22. julija.

Ko sta se včeraj vrnila od božje službe za-
konska Podgorelec na Humu, sta našla doma mrtvo
pokdrugo leto staro hčerko Štefko, ki je utonila v
domači mlaki. Dekla, ki je ostala doma za varhino,
se je za nekaj hipov odstranila, med tem pa je
dekletce zašlo v mlako, ki ni bila zadosti ograjena.
Ne da bi bila kaj poskušala deklico oživiti, je
služkinja stekla po nasvetu nekega moškega k žu-
panju javit nesrečo. Skoro gotovo bi se bil dal
otrok rešiti, če bi bil kdo poskušal z umetnim di-
hanjem. Tako pa je tudi tukaj — kot v mnogih
drugih slučajih — nepoučenost draga stvar.

Osebnosti

★ **Diplomiran.** Na visoki tehnični šoli
univerze v Grenoblu je diplomiral za inženjerja
specijalista papirne stroke g. Vladimir Šeg
iz znane slovenske družine pokojnega ing. Iga
Sega, direktorja južnih železnic.

★ **U vojaške službe.** Po službeni potrebi
so odrejeni za vodnika 5. pionirskega bataljona
inženjerski poročnik Vladimir Skarlovnik;
za vodnika 4. divizijskega topn. polka I. armijske
oblasti topn. podporočnik Mirko Janjič;
na službo v štab poveljstva inženjerije V. armijske
oblasti inž. poročnik Josip Aleksič; za šefa
brezžične telgr. in tel. sekcije 2. zrakoplovne
polka zrakoplovni poročnik Janko Salamun;
za vodnika andrijevačkoga orožniškega voda
5. orož. polka orož. kapetana II. razr. Vladimir
Miler; za vodnika uroševačkoga orož. voda
7. orož. polka orož. podporočnik Danilo Dozet;
na službo v pomorski arsenal morn.-teh. pod-
poročnik Maks Matek in na službo na kr. brod
»Dalmacija« poročnik bojnega broda I. razr.
Miroslav Gogala.

Druge vesti

★ **Nagloma je umrl** 22. t. m. na letovišču v
Splitu g. dr. Vane Radej, solastnik in šef tvrdke
»Cehostaklo« v Belgradu, sin znane in ugledne Ra-
dejeve družine z Brega pri Celju. Rajni je bil sploš-
no spoštovan in priljubljen. Pogreb bo 25. t. m.
ob 4 popoldne v Celju. N. p. v. m!

★ **Zasluzeno odlikovanje narodnega delav-
ca.** V soboto 20. julija se je zglasila pri duhov.
svetniku in bivšem narodnem poslancu g. Ka-
rola Skulju, župniku v Dolenji vasi. deputaci-
ja načelstva lončarske zadruge in poklonila
svojemu častnemu članu in bivšemu dolgolet-
nemu načelniku krasno diplomu. Diploma je si-
jajno delo umetnika prof. Josipa Pungartnika
iz Kočevja. Častna diploma je iskreno priznan-
je za velikanske zasluge, ki jih ima g. duh.
svetnik na polju lončarstva.

★ **Petnajstletnice** mature v zavodu sv.
Stanislava obhajamo letos v železnikih v torek,
30. julija. — L. G. Krize.

★ **Maturanti** in sošolci l. 1919 iz Sent. Vida
prosim, da mi javijo, ali se udeležijo sestanka za
desetletnico dne 6. avgusta t. l. v zavodih. Langus
Joža, mest. knjig., Ljubljana.

★ **Tabor na Sv. Joštu** dne 28. julija. Ob pol
desetih sv. maša, nato tabor. Govori Jože Langus.
Delavci, pridite!

B. Vojnovič-Pelikan:

Likalnik

Veliko veselje je nastalo v hiši gospe
Stane, ko je nazadnje vendar dobila električni
likalnik. Nič več se ji ni bilo treba z ogljem
mučiti in ga razpihavati, da bi zagorelo —
kar je najvažnejše in je njenega soproga Šte-
fana najbolj vznemirjalo —, nič več ni glavo
z moko ruto obvijala, ko je likala, da ji raz-
vijajoči plin ne bi škodoval. Vse te neugod-
nosti so bile srečno premagane. Samo žico
razmota gospa Stana, vtakne stikalo in nič
več; likalnik se segreje, dušični plini se ne
razvijajo in perilo leti ko iz rotacijskega
stroja. Naravnost krasno!

Toda... tudi v najlepšem jabolku je
časih črv. V začetku je bilo vse v najlepšem
redu. Po nekaj dneh pa je gospo Stano njena
najboljša prijateljica Julia obiskala. Tako-le
je začela:

»Kaj si upaš likati z električnim likal-
nikom?«

»Kako bi si ne upala?«

»In če pride kontrola?«

»Kakšna kontrola?«

»Pa občinska, nesrečnica! Joj, če te za-
sajijo! Pred nekaj dnevi sem pri Simini se-
stri in svoji svakinji bila in komaj je bila
skodolico na električni kuhalnik postavila in
razmotala žico, ko je prišel oni s knjigo, kon-
trolor. »Aha!« je rekel. »vi z občinsko elek-
triko kuhate kavo, kajne? Dober tek na taki
kavi! In kazen, vas prosim, da plačate, ker
vi kradete« — tako je nadaljeval — »občin-
sko elektriko. Dobro. Medtem ko kavo pijete,
bom pa malo žarnice pregledal. Iz sobe v

★ **Službena mesta na Tehniški srednji šoli**
v Ljubljani. Prosto je mesto profesorja (sup-
lenta) inženjerja za strojogradbo, eventualno
elektrotehniko, dalje mesto strokovnega učite-
lja za elektrotehniko. Reflektanti za ta službena
mesta naj se zglasijo osebno pri direktorju.

★ **Lov na prepelice** dovoljen. Včeraj smo
objavili pod tem naslovom notico, da se smejo
prepelice loviti od začetka lovske sezone. Z
merodajne strani pa smo izvedeli, da velja to
dovoljenje samo za Srbijo, ne pa za naše kra-
je, kar naj izvolijo vzeti lovci blagohotno na
znanje.

★ **Poljska škoda**, ki jo povzroči vojaštvo
prilikom vežbanja. Ministrstvo vojske in mornarice
je izdalo dne 10. t. m. pojasnilno naredbo,
da morajo poveljniki vojaških enot strogo
paziti na to, da ne napravi vojaštvo, če vežba
v terenu, nikakršne škode na poljih, vrtovih,
nasadih itd. Če se pa temu, in sicer v skrajnih
slučajih, izogniti ne more, tedaj mora enota, ki
je napravila kakršnokoli škodo, takoj sestaviti
komisijo, obstoječo iz dveh častnikov in enega
zastopnika občine. Ta komisija mora v navzoč-
nosti odškodovanca ali njegovega namestnika
točno ugotoviti nastalo škodo in o temu pismeno
poročati prvopredpostavljenemu poveljstvu
in obenem odškodovanemu lastniku. Če lastnik
ne pristane, da oceni škodo ta komisija, tedaj
prevzame nalogo ocenjevanja škode strokovna
komisija, v katero odredi tako vojaško povelj-
stvo kakor tudi odškodovanemu lastniku po enega
člana, nato pa izbereta obadva člana še tretje-
ga strokovnjaka v komisijo. Škodo se mora
oceniti če le mogoče vedno na licu mesta. Ocenje-
njo škodo do zneska 1000 Din bo poravnalo
pristojno poveljstvo divizijske oblasti, škodo
nad 1000 Din pa ministrstvo vojske in mornarice.

★ **Zmagovalci.** Kakor smo na tem mestu
napovedali, se je vršila v nedeljo prva dirka
mladega kolesarskega društva »Drava« v Or-
možu. Dirka je v vsakem ožiru dobro uspela.
Prisotnovalo ji je nad 1000 ljudi. Prvo darilo
pri mladih je odnesel tekmovalec iz Varaždina,
pri starih pa neki Ljutomerčan. Drugo darilo
je pripadlo pri mladih Dožji iz Središča
pri starih Varaždinu. Tretje darilo pa so si
pri obeh vrstah priborili Ormožanci. Ker čla-
ni mladega društva še niso imeli časa za treni-
ranje, so z uspehom lahko popolnoma zado-
voljni.

★ **Vreme.** Včeraj je vročina zopet narasla.
V Ljubljani je kazal termometer 32 stopinj C, v
Mariboru 27, v Zagrebu in Belgradu 32, v Sara-
jevu 31, v Skoplju 33, v Splitu 35 stopinj C. Vreme
povsod mirno in jasno.

★ **8 slovenskih narodnih pesmi**, ki jih je
priredil za srednji glas s spremljevanjem klavi-
rja Zorko Prelovec, in ki izidejo v kratkem
v založbi Jugosl. knjigarne, bo izšel pel danes
v sredo zvečer v Radio g. koncertni pevec Mar-
jan Rus. Opozarjamo na to vse ljubitelje naše
narodne pesmi!

★ **Pranje brez mila** je ravno tako
goče kakor brez vode. To mnenje pa ne
samo pri vseh dobrih gospodinjah, ampak tudi pri
znanstvenikih, ki so proučevali problem pranja. In
vsi ti so prišli do zaključka: rabi vselej najboljšo
milo, rabi »GAZELO«!

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo imajo drevi: Dr. Piccoli, Du-
najska c. 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakob trg 9.

Na delo greva obvezana

Ljubljana, 23. julija 1929.

Postrešek Jaka in postrešek Joža sta bila
klicana in zakaj bi se ne odzvala vabilu. Šla sta
skladat drva, v klet jih je pa metal voznik sam.
Metal jih je po svoji previdnosti, in iz previdno-
sti je klet g. P. globoka, okno ozko, tak je namreč
magistratni predpis.

Jaka in Joža sta bila v kleti in sta lovila po-
lena. Lovila sta jih srečno in celo ritem padanja
drv sta ujela. Ne vem, kako in kaj, ritem je bil
prekinjen in poleno — metersko — je padlo na
glavo Jaki, Joži na roko. Oba sta morala k zdrav-
niku. Prvemu je obvezal glavo, drugemu roko, oba
sta pa trpela molče in nista iskala tolažbe.

»Kaj bo pa sedaj?« je vprašal popotnik.

»Kaj? Delat grevat!«

»Saj niste za rabo!«

»Kdo pravi, da ne? Sicer sva zavarovana pri
bolniški zavarovalnici, ne vem, kako se reče.
Okrožni urad za zavarovanje delavcev. Toda stvar

sobo je šel in se vedno glasneje smejal: »Ta-
ko, tako! Vedno lepše! Nisem pričakoval!
Žarnice po sto sveč, a prijavitelne po šestnajst.
In celo električni kuhalnik za kavo. Včasih
tudi kako klobasico izpečete na njem, kajne?
Ljudje pa se spogledujejo, ko občinska elek-
trika včasih trenotno potemni. A, da-li ni-
mate slučajno tudi električni likalnik?«

»Kako?« se čudi gospa Stana, »ravno
tako je vprašal?«

»Da! Prav tako.«

»Strašno! In kaj je bilo potem?«

»Nič. Zapisnik je napravil, Sima se je
pa tisočaka iznebil.«

Od tedaj ni bilo več veselja v Stanini
hiši. Stani je neprestano človek s knjigo rojil
po glavi. Električni likalnik ji je postal mu-
čilnica. Še malega prtiča ni mogla v miru
izlikati in Stefanov ovratnik. In če ga je,
bil tako slabo in neenakomerno izlikan, da se
je Stefan nekega jutra glasno vzprotivil, češ
da z neizlikanim ovratnikom ne gre v pisarno.

Samo mislite si, kako je bilo to težko za
gospo Stano. Komaj se je stikala dotaknila,
že je nekdo zaropotal z vrati.

»Rogovilež rogovilasti,« vpije gospa Stana
na mlekarja, »zakaj ne trka, ampak vdre
v sobo ko kaka kontrola,« — tako misli v sebi
gospa Stana, ali ne reče nič.

Komaj je razgrnila rjuho čez mizo in pri-
jela likalnik, zopet nekdo po vratih: Kuc,
kuc! Jezik ko da se ji je razvezal, a nesrečna
žica se je nekam zapletla. Nazadnje gospa
Stana vendar uredi vso stvar in odpre vrata;
in na vratih: učence iz trgovine je prinesel
kuhinske potrebščine!

»Zgubi se! Ničesar ne rabim!«

Poldne. Stefan se vrača nekam zgodaj in

je ta: ta urač preslabo plača in družina bi trpela,
rajši malo poltrpice.

»Saj imate svoje podporno akcije!«

»Res jo imamo, ampak kam pridemo, če bi
za vsako malenkost nakazovali denar. Vsak plača
mesečno 5 Din za rezervni sklad, ta je pa za naj-
večjo silo. In je čisto vseeno, ali kdo nosi zelene
ali pa rdeče porte, ali pa če ima na kapi napis
komisijonar, ali pa postrešek, mi smo vsi eno in
ostanemo eno in zato grem na delo.«

Jaka je šel na delo z obvezano glavo, Jože
z obvezano roko.

© Odlični gost v Ljubljani.

V ponedeljek je dospel v Ljubljano gledališki ravnatelj g.
Valent Fausböll iz Kopenhagna. G. Fausböll je
pred mesecem dni nastopil potovanje po Jugo-
slaviji ter je prepotoval vse pokrajine naše
države. Na povratku v svojo domovino se je
ustavil še v Sloveniji. G. Fausböll je napravil
na svojem potovanju nad sto fotografiskih po-
snetkov in namerava na Danskem imeti ve-
lik ciklus predavanj o čudovitih lepotah, ki jih
je odkril v naši državi. G. Fausböll se je v
Ljubljani sestal z vodilnimi osebnostmi našega
gledališča, včeraj pa je odpotoval na Bled, od-
koder odpotuje te dni preko Jesenic v domo-
vino.

© **Temperatura Save** je včeraj popoldne ob 2
znašala pri Tomačevem 20,3 stopinj C.

© **»Pokalice«** se poslavlja. Naš ljubi, stari
»krahler«, dolgoletni borec za abstinenco in proti
alkoholizmu, jemlje sedaj svoj žalosten konec. Kdo
pije še »pokalice?« Se sedaj, ko je tako vroče in se
kozarec hladilne pijače prav priče, še sedaj se
malokdo zmeni za »krahler«. Pokalice niso pre-
magale alkoholne pijače, izpodrinil jo je zaveznik:
»chabeso«. Voznik pokalice, nekaj tako stalna pri-
kazev v našem mestu, so skoro izgubili, ali pa pre-
važajo »chabeso«. Sedavičarji izdelujejo skoro
samo »chabeso« ali tej pijači slično tekočino, ker
je »chabeso« menda zaščiten. Otroci ne zah-
teva več od starejših denarja za »krahler«, ampak
za »chabeso«. Je pa tudi »chabeso« še bolj žilav
borec proti alkoholizmu, kot njegov prednik »kra-
hler«. Pravijo, da kdor je navajen »chabesa«, ne
prenese okusa alkoholnih pijač, obratno pa tudi
prijatelj vina in piva mrze chabeso kot vrag bla-
goslovljeno vodo.

© **Pazite, da si ne polomite nog!** Kje? Tam,
ko krenele z Dunajske ceste v Pražakovo ulico.
Svojtčas so, Bog ve iz katerega vzroka, ta del ceste
znižali, tako da je cesta sedaj najmanj 2 pedit pod
nivočnikom, ki gre ob poslopju Hranilnice kmečkih
čin. Rob pločnika je ves oškriban, cesta koto-
nasta in za osebnik kot vozovnik promet skrajno
neugoden. Opozarjamo mestno občino na žalostno
stanje tega dela Pražakove ulice, da odstrani ta
nedostatek, olajša promet in prepriči, da si tuje-
ci ne pokvari ugodnega vtiča, ki ga je dobil na
ostalih, lepo oskrbovanih ulicah našega mesta.

© **S Kette-Murnove ceste.** Na Kette-Murnovi,
prej Martinovi cesti, je te dni živahno delovno
gibanje. Hišo, kjer je Sarabonova trgovina, dvi-
gujeje v eno nadstropje, kjer bodo stanovanja. Na
cesti ob hiši kopolje mestni delavec jarek in po-
lagrajo nove plinske cevi. Stekleni salon ob Pavškovi
gostilni so odstranili, ker se baje ni izplačal. Odkar
vozijo po tej cesti avlobusi proti Smartnemu in
Sv. Križu, je tod promet še živahnejši, zlasti v do-
poldanskih urah, ko hite kmetice z mlekarškimi vo-
zički na trg. Bilo bi umestno, če bi rob ceste med
Pavškovo in Poljšakovo gostilno primerno ogradjili,
ker je na tej strani ceste dokaj strm klanec in bi
se utegnila zlasti med vozovnim prometom prime-
riti kaka nesreča.

© **Delo je bilo ponujeno na ljublj. borzi dela:**
Moškimi: 12 hlapecev, 10 godznm delavcem, 2
stroj. ključav., 14 kovačem, 7 mizarjem, 5 žagar-
jem za venecijanko, 7 čevljarjem za splošno delo,
1 šteparju, 1 mesar. pomočniku, 3 pekoničijem,
20 zidarjem, 2 fasadnima zidarjema, 11 tesarjem,
5 pleskarjem-soboslikarjem, 2 sodarjema, 3 minier-
jem za kamnolom, 6 karnosekom, 4 tapetnikom,
1 dežnikar, pomočniku, 1 pečar, pomočniku, 30 ru-
darjem, 10 krojačem, 9 kleparjem, 17 vajencem. —
Zenskam: 1 tamburarici, 1 šivilji, 1 kuharici,
3 služkinjam, 1 pletilji, 2 proviziji, potnicama.

© **V železniki zavoro se je zaletel.** Železniki
prelaz koncem Poljšanske ceste je zelo slabo razsvet-
ljen, kar zasluži grajo. To je povzročilo v ponedel-
jek, pozno zvečer tudi nesrečo. Zidarski delovodja
Franc Saksida se je zaletel s kolesom v spuščeno
zavoro, ki je v temi ni opazil in padel na tla, poleg
tega pa podrl še stražnika Martina Mihevc, ki je
slučajno stal pred zavoro. Oba, Mihevc in Saksida
sta precej opraskana, kolo pa je poškodovano. Več
luči na ta prelaz!

© **Nesreča v sobi.** Železnicarjeva vdova Le-
ona Legat, stanujoča na Celovški cesti št. 53 je
hotela v ponedeljek zastreti okno v svojem stanova-
nju. Stopila je na stolico, ki pa se je prevrnila.
Legatova si je pri padcu zlomila levo nogo. Re-
šilni avto jo je prepeljal v bolnišnico.

vstopi brez trkanja. Zopet ji je dovolj lika-
nja. Menda je osemkrat ta dan razmotala
žico in imela oprava s stikalom. Nekam iz-
premenila se je žena; ko strašilo je postala.
Stokrat lepša je bila, ko je z ogljem likala
in z moko ruto vezala glavo, da bi ji plini
ne škodovali.

»Žena, razbolela se boš, če bo šlo tako
naprej!«

»Znorela bom! To je strašno! Ponoči že
sanjam od onega s knjigo!«

Ali »oni s knjigo« nikakor ni hotel priti.

Nekega dne, ko je gospa Stana ravno
veliko pranja imela in neke blazine likala,
je nenadoma zažgolela mala Lelica:

»Mama! Mož s knjigo je tu!«

»Jojo! Pravi je! Špela, Špela! Hitro pe-
ljite tega gospoda s knjigo v salon in mu re-
cite, da pridem takoj.«

Nastalo je tekanje po sobah; odvijanje
žarnic, nameščevanje drugih, z manj sveča-
mi. Kuhalnik je dobil mesto za posteljo, elek-
trični likalnik v štedilniku.

»Za trenotek, dva se bom ustavila, da
si oddahnem; potem v salon.«

Dvakrat, trikrat je globoko dihnila, po-
rinila za mizo izlikano in neizlikano perilo,
da ne bi postalo sumljivo, se v ogledalu ogle-
dala, si z rokami popravila lase in hrabro
vstopila v salon:

»Kaj želi gospod, prosim?«

»Majhen prispevek, milostljiva gospa —
prav majhen prispevek za zidanje cerkve sv.
Antona. In knjigo imam. Med darovalce se
lahko vpišete... Dajte, vsaj nekaj malega,
milostljiva, za duše svojih dragih...«

(Iz srbščine Tone Potokar.)

© **Dva grda zločina preprečena.** Policijska
kronika je beležila včeraj dva grda zločina, ki pa
sta bila k sreči pravčasno preprečena. V Šiški je
v ponedeljek zvečer stal grešnik, 75 letni berač Jo-
sip B. nadlegoval mlado, še ne 14 letno dekletce in
vabil k sebi na dom, češ, da ga bo pogostil s slad-
karijami. Beračeve prave namene so uganile ženske
v bližini, ki so dale starega pohotnega aretirati
staplju. — V Crni vasi je kmet Alojz B. ponoči
napadel 20 letnega fanta Ivana J., ki se je vračal
od mrliške straže, ga vrgel v jarek ter hotel nad
njim izvršiti nemoralno, sadistično dejanje. Fant se
je v jarku obupno branil perverzno, ta pa ga je
osoval s čevlji. Na fantove krike so prišli ljudje,
ki so iztrgali fanta iz rok perverzno. Ko je tega
hotela aretirati policija, je možakar že pobegnil
neznano kam. Žalostni pojavi!

Maribor

□ **Romarjev na Brezje k M. Pomagaj** se
je pri Prosvetni zvezi v Mariboru oglasilo do da-
nes nad 3000 (tri tisoč) udeležencev, večinoma
moških. Vozila bosta dva posebna in 1 pomožni
osebni vlak. Definitivni vozni red objavi »Slove-
nec« v nedeljo. Karte za polovično vožnjo izdaja
Prosvetna zveza v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

□ **Zopet vlom v Mariboru.** V noči od po-
nedeljka na torek so neznani vlomilci vlomili v
šolo v Razlagovi (Cankarjevi) ulici. Policija vodi
preiskavo.

□ **Umrla** je v Zerkovcih štev. 52 pri Mari-
boru posestnica Marija Salamun. Pogreb bo v
četrtek ob 9 iz Zerkovce na pokopališče pri D. M.
v Brezju.

□ **Sezona tatvine koles.** Na mariborski po-
liciji (Slomškov trg) imajo celo zalogo dvokoles,
katerih gospodarji niso znani. Te dni se je zgodilo
zopet več tatvin koles. Žensko dvokolo je bilo
ukradeno Erni Jožefi, šivilji pri Lešniku na
Slomškovem trgu 16. Uzmovič ga je smil izpred
stanovanja dr. Stamola na Kralja Petra trgu 3.
Kolo je znamke »Opel« št. 1366.362. — Zakel-
šek Rudolf je ukradeno kolo iz zaprte kolarnice
na Koških 70, vredno 900 Din, znamke »Union«.
Čepetu Antonu iz Slemenja je sunil tat kolo iz go-
stiline Pee v Selnici ob Dravi. Kolo ima št. 61.587,
vredno je 700 Din.

□ **Neznano žensko truplo** je vrgla Drava
dne 20. julija pri Obrežu blizu Središča na suho
pri mlinu Ivana Korošca. Stara je približno 25 do
30 let, visoka je 150 cm, okroglega obraza, kosta-
njeh, nepristrženih las, zdravih zob, žuljavih
rok, kar znači, da je delavka ali kmetica. Bila je
popolnoma gola. Pokopali so neznanko 22. julija
v Središču.

□ **Breskve in marelice** so letos v maribor-
skih in okoliških vrtovih precej dobro obrodile.
Te dni so dospеле večje količine na trg. Cena je
12 do 20 Din za kg.

□ **Poziv za vložitev za znižanje dopolnil-
nega davka na zemljarino** v smislu zakona z
dne 22. junija 1929. Davčni zavezanci zemlja-
rine, ki imajo v smislu gornjega zakona pravi-
co na znižanje dopolnilnega davka, morajo
vložiti tozadevne prijave do 31. julija 1929 brez
pravice podaljšanja po čl. 4 zakona o nepo-
srednih davkih. Dopolnilni davek se zniža pod
sledječimi pogoji: 1. Ako se davčni zavezanci
bavijo izključno s kmetijstvom. 2. Ako sami ali
s člani družine obdelujejo posestvo. 3. Ako rod-
bina takega zavezanca šteje več kakor 5 članov.
4. Ako dopolnilni davek ni višji kakor 5000
Din. V smislu zakona se ne smatrajo kot člani
hišne zajednice: 1. Osebe, ki so stalno odsotne.
Kot stalno odsotne pa se ne smatrajo one ose-
be, ki se nahajajo na: odsluženju voj. roka, v
šoli, na učenju kakakega obrta, na zdravljenju in
slično. 2. Osebe, ki se poleg kmetijstva bavijo
z industrijo, trgovino, obrtom ali drugim po-
slom, ki podlega pridobitni. 3. Osebe, ki so
v razmerju javne ali privatne službe. 4. Žena in
otroci vseh omenjenih pod točko 2 in 3. 5. Hišna
služničad in nameščenci. Prijave se vložijo pri
občinskem uradu na uradnih obrazcih, ki se
dobijo v občinski pisarni. Prijavo vložijo ona ose-
ba, ki se nahajajo na: odsluženju voj. roka, v
šoli, na učenju kakakega obrta, na zdravljenju in
slično. 2. Osebe, ki se poleg kmetijstva bavijo
z industrijo, trgovino, obrtom ali drugim po-
slom, ki podlega pridobitni. 3. Osebe, ki so
v razmerju javne ali privatne službe. 4. Žena in
otroci vseh omenjenih pod točko 2 in 3. 5. Hišna
služničad in nameščenci. Prijave se vložijo pri
občinskem uradu na uradnih obrazcih, ki se
dobijo v občinski pisarni. Prijavo vložijo ona ose-
ba, ki se nahajajo na: odsluženju voj. roka, v
šoli, na učenju kakakega obrta, na zdravljenju in
slično. 2. Osebe, ki se poleg kmetijstva bavijo
z industrijo, trgovino, obrtom ali drugim po-
slom, ki podlega pridobitni. 3. Osebe, ki so
v razmerju javne ali privatne službe. 4. Žena in
otroci vseh omenjenih pod točko 2 in 3. 5. Hišna
služničad in nameščenci. Prijave se vložijo pri
občinskem uradu na uradnih obrazcih, ki se
dobijo v občinski pisarni. Prijavo vložijo ona ose-
ba, ki se nahajajo na: odsluženju voj. roka, v
šoli, na učenju kakakega obrta, na zdravljenju in
slično. 2. Osebe, ki se poleg kmetijstva bavijo
z industrijo, trgovino, obrtom ali drugim po-
slom, ki podlega pridobitni. 3. Osebe, ki so
v razmerju javne ali privatne službe. 4. Žena in
otroci vseh omenjenih pod točko 2 in 3. 5. Hišna
služničad in nameščenci. Prijave se vložijo pri
občinskem uradu na uradnih obrazcih, ki se
dobijo v občinski pisarni. Prijavo vložijo ona ose-
ba, ki se nahajajo na: odsluženju voj. roka, v
šoli, na učenju kakakega obrta, na zdravljenju in
slično. 2. Osebe, ki se poleg kmetijstva bavijo
z industrijo, trgovino, obrtom ali drugim po-
slom, ki podlega pridobitni. 3. Osebe, ki so
v razmerju javne ali privatne služ

□ Nezgode v Mariboru. Dne 22. t. m. popoldne je 40 letnemu pri trdnici »Union« zaposlenemu hlapcu Ivanu Mogi padel drog na glavo in ga težko poškodoval. — Zvečer istega dne je pa zadobil 20 letni pri Jelencu v Rošpohu 100 pri Mariboru zaposleni delavec pri delu poškodbo na mazincu desne roke. — Isti čas se je pa vrezala 43 letna v Jezdarski ulici 8 stanujoča postržna Ivana Pessel pri rezanju mesa v drugi prst desne roke. — Ravno takrat je pa prišel 25 letni v ulici Ob bregu stanujoči delavec pri delu nehote z desno roko v cirkularno žago in si prizadjal veliko rano na srednjem prstu. — Pa tudi 29 letni v Milinski ulici 2 stanujoči delavec Avgust Jerič je zadobil pri delu poškodbo na desnem laktu. — Ob 22 pa je padla 20 letna na Rotovškem trgu stanujoča modistinja Fanika Drnovšek raz koleca in se je poškodovala na desni roki. — Ob isti uri je zadobil 68 letni kotičar Ivan Novak, na Aleksandrovi cesti 12 poškodbe na obrazu, ker je hotel tam spat, hišni hlapec ga je pa vun vrgel.

□ Baza dela v Mariboru išče nujno enega slikarja za Maribor in več kuharic in služkinj za Sviso.

□ Dr. Marinič Fran, Maribor, je odpotoval in do nadaljnjega ne ordinira.

□ Dr. Jože Sekula se je vrnil z dopusta in zopet ordinira. Popoldne od 8 do 9, popoldne od 1 do 3.

Celie

□ Invalidi in oddaja trafik. Razrešena bo v najkrajšem času trafika pri Sv. Rozaliji, občina Okolica—Sv. Jurij ob juž. žel. Nadalje se nameravajo na novo ustanoviti sledeče trafike: V Novi vasi, občina Okolica—Sv. Jurij ob juž. žel. V Osredku, občina Kalobje. V Dolgigori, občina Ponikva. V St. Ilju, občina Dramlje pri Celju. Vsi prosilci zaščiteni z invalidskim zakonom, ki bi reflektirali na podelitev ene ali druge izmed navedenih trafik, se v ljudno vabijo, da se zgledajo v svrhu nadaljnjih informacij v pisarni Krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Celju, najkasneje do 5. avgusta t. l.

□ Kako je sedaj s to rečjo? V zadnji občinski seji je bilo mnogo besedi o načinu odvažanja fekalij iz mesta in je bil koncem koncev sprejet predlog finančnega referenta, da se sme iste odvažati z mesta le od 3 do 6 v stranskih mestnih ulicah, ev. tudi do 8. ure. Mestni magistrat pa je sedaj objavil, da se sme vršiti odvažanje fekalij od 22 do 6. Na podlagi česa je izšel ta razglas? Čemu je bilo toliko važnega govorjenja v občinskem svetu, če velja sedaj povsem drugačna odredba, kakor jo je pa sklenil občinski svet? In končno: Čemu tudi ta odredba, če pa sta še prošli ponedeljek dva polna voza nemoteno smradila po Ljubljanski cesti? V interesu mesta samo je in njega privlačnosti, da se take smrdljive stvari temeljito in energično uredijo.

□ Koristi krokanja. Krokanje ne prinaša nikakih koristi, razen težke glave in prazne mošnje, kar ni koristno. Pa se ti lahko zgodi, da prideš domov ne samo s praznim mošnjikom, temveč kar brez njega in še brez srebrne cigaretno doze in še česa. Tako se je zgodilo v nedeljo ponoči trgovskemu pomočniku Jelku. Po navadi nočnih pitčev jo je okoli 1 zjutraj zvil v znano malo kavarno, kjer pa mu črna kava ni bila več v stanu zbuditi zaspanih živcev. In je Jelko lepo zadremal ob mizi, v žepu pa je imel listnico z enim »jurjem« in 9 »kovačic«. Med drugimi je poleg njega sedel Mirko, ki je znan, da ne zna dobro ločiti svojega od tujeja. Pri črni kavi je sedel ves večer. Pa bi bil Mirko pil tudi pivo in še za druge bi ga bil plačal, da je imel kaj pod palec. Zaspanca Jelka je gledal nekaj časa Mirko in ko se je uveril, da je Jelko primerno »trde«, seže v njegov žep in — hajdi — že je Mirko imel listnico z jurjem in kovačicem, pa še Din 300 vredno Jelkovo srebrno dozo. Mirko ni umazan in je takoj naročil 4 piva, pa za celo družbo črnih kav. Ko je ob 2 zjutraj oko postave v očigled policijski uri Jelka prebudilo in je Jelko ugotovil, da je »blank«, je Mirko že davno odnesel pete in ga do danes nikjer ni. Jelko je tako šel domov s težko glavo, pa lahkim žepom.

□ Z doma je pobegnul. Krojaški mojster L. Selišek je posinovil 17 letnega sina svoje v Bukarešti omožene sestre Rolanda Luxa in zanj skrbel lepo očetovsko. Pa mu je »sinko« te dni grdo obrnil hrbet. Prošli četrtek je izginil kot kafa. V noči od sobote na nedeljo je neopaženo zopet obiskal dom in vzel iz svoje spalne sobe dve kompletni obleki, eno sivo, drugo rjavo, da je črne rižaste hlače, par golzorce, dva para čevljev, rjuho in nahrbtnik. Isto noč je bila izvršena na stanovanju tudi tatvina v krojaški delavnici g. Seliškega. Iz zaklenjenega predala pisalne mize sta izginile dve uri, ena moška in ena ženska, ki so jih stranke založile za svoje dolgove, dalje Browning pistola s 50 naboji in še neke malenkosti. Vse skupaj bi pač bilo vredno kakih Din 1200. Izginili so tudi Rolandovi osebni dokumenti, ozir. dokumenti z imenom njegovega očeta Deziderija Luxa, Bukarest.

□ Policijski droblj. Kmečki fant Maks R. iz Novcekerke je v soboto zvečer kolezaril po mestu, a brez zvonce. Policija ga je prišla in vprašala po imenu, pa je Maks rekel, da se piše Anton Zupanek, da je v Tolminu 1907 rojen in v Škofjovas pristojen, pa da je zaposlen na neki žagi pri Zalcu, imena svojega gospodarja pa da ne ve. Ker je le malo čudno, da bi uslužbenec niti imena svojega gospodarja ne poznal ni niti ne vedel, kje točno tista žaga leži, mu na policiji niso nič kaj prav verjeli. Da je že prav. Če se tako in tako piše, so rekli, a kolo so mu le vzeli, dokler ne dokaže, kako je s temi podatki. Pripeljal je na policijo nekega znanca, ki je strumno povedal policiji, da Zupanek ni Zupanek, temveč Maks R. id. Maks neroda, pa se bo moral sedaj poleg zadeve z zvonce zagovarjati še radi napačne navedbe podatkov. — Prvotako je v ponedeljek popoldne kolezaril po hodniku za pešce na Ljubljanski cesti Stanko H. z Gomilskega. Čisto prav je, da ga je policija radi tega prišla in vsakega naj bi, pa ga hudo kaznovala. Stanko je menil, da se bo zmuznil, pa je rekel, da se piše Florjan Ferdo itd. Nič mu niso verjeli in so ga zaprli. Po kakih dveh urah zapora je Stanko postal mehak in je skesan priznal, da je hotel policijo »nafarbat«. — Franc je posestnik tam pri Polzeli nekje. V soboto zvečer ga je v Presernovi ulici prijel stražnik radi prestopka cestno-policijskega reda. Na stražnico ga je peljal, da ugotove, kdo je ta gospod Franc. Pa se je Franc tam ujezil, spustil najprej nekaj grdih italijanskih kletvic, nato pa tako le nagovoril zbrano policijo: Če bodete tako delali, bo slabo za Jugoslavijo. Vi žrete, mi vas moramo pa plačevati. To se bo že nehalo, — in je hotel svojo govoranco podkrepiti z zašnico najbližjemu stražniku. Franc je moral v zaporu prenočiti in mu je bilo drugi dan žal.

Dopisi

Slovenska Krajina

Proslava 10 letnice osvobodjenja Slovenske Krajine. Vodilni odbor za našo proslavo je natančno določil nje dnevni red in sicer: 17. avgusta zvečer: V vseh občinah kresovi, pri katerih se naj pojejo pesmi in govori o pomenu proslave: V D. Lendavi, Črenšovcih, Beltincih in Soboti bo tudi razsvetljava, bakljada, sodelovanje godbe. 18. avgusta: ob 5. budnica. V Soboti bo ob 9 pridiga, nato sveta maša. Od 10—12 obhod po mestu do Glavnega trga, kjer bodo govori. Konjeniki bodo vsi v narodnih nošah. Društva dobrodošla v sledečem redu: Kolo jugoslovanskih sester, žensko društvo, prekmurški dobrovoljci, Orli, Sokoli, vojaštvo z godbo, gasilci in vsa ostala društva. Orli in Sokoli se niso mogli sporazumeti, kateri bi šli spredaj, zato so žrebali in žreb je zadel Orle. Zanimivi bodo tudi vozovi, na katerih se bodo vozili: mlatici, ženjci z »dožnjekom«, predice, »trilec«, kosci itd.

Katerim bo mogoče, bodo šli ob 13 iz Sobote v Doljno Lendavo. Ustavili se bodo v Črenšovcih na stanovanju gospoda Klekla, kjer bo razstava domače obrti in domačih kmetijskih pridelkov. Na razpolago bo tudi spominka knjiga.

V D. Lendavi se bo ob pol 17 zapel Te Deum. Nato se pa razvrsti sprevod kakor v Soboti.

Na seji vodilnega odbora se je izvolila tudi deputacija, ki bo šla pred Nj. Vel. kralja Aleksandra, da ga naprosi za pokrovitelja proslave in ga povabi na proslavo. — Odbor prosi vso našo inteligenco — tostran in onstran Mure — predvsem duhovščino, učiteljstvo, društva, dijaštvo, občinska poglavarstva i. dr., da grede odboru na roko in razgrajbo vse slovenski narod, da se udeležijo našega veselja, da bomo lahko pokazali celemu svetu, da živi na naši severni meji zaveden, domoljuben narod in najboljši varuh severne meje.

LESKOVEC PRI KRŠKEM.

Vojaki. Med Krškim in Leskovecem stoje zanimivi beli šatori. Nastanjen je v njih oddelk vojakov vojnogeografskega instituta. Šteje menda kakih 42 častnikov in 80 navadnih vojakov. Njihov vrhovni poveljnik je geodetski general Stevan Boškovič, ki stanuje v Krškem. Oddelk izvršuje razna triangulacijska dela po tukajšnjih krajih.

Srebrni jubilej. V nedeljo dne 21. t. m. smo imeli slavnost 25 letnice mašništva prečastitega g. dekana Al. Kurcenta. Zbrala se je ta dan cela župnija kot obširna družina okrog svojega očeta. Vso slovesnost je vodil pripravljeni odbor iz Leskovca. Na predvečer se je vršila ob bajnolepi razsvetljavi z lampijončki med 40 mlaji — podoknica. Nastopil je domači pevski zbor in tukajšnji vrli tamburaši. Prve čestitke so že na predvečer — izrekli g. srebrnomašniku — predsednik pripravljalnega odbora g. J. Rep. g. pečovodja A. Rupar in vodja tamburašev g. učitelj Bitenc. Zjutraj zgodaj je priredila krška gasilska godba budnico in je potem svirala že pred sv. mašo in po sv. maši. Pri slovesnem sprevodu v cerkev je posebno ganljivo nagovorila g. slavljence njegova nekakinja ga. M. Z. Slavnostni sprevod se je pomikal od župnišča v cerkev med gostim spalirjem vseh tukajšnjih organizacij in korporacij. Za duhovščino so šli g. okrajni glavar, predsednik okrajne blagajne in gerent mesta krškega primarij g. dr. Julij Murgelj, župan g. Alfonz Urbančič z nekaterimi obč. odborniki, ravnatelj obč. hranilnice in posojilnice g. Fr. Vodopivec, dalje predsedniki vseh tukajšnjih organizacij ter odborov. Krasen cerkveni govor o mašniškem stanju je govoril č. g. svetnik žust iz Cerkelj. Popoldne ob 3 se je vršila slavnostna akademija v dvorani »Pod Lipco«. Udeležba ljudstva je bila nepričakovano velika. Program je bil zelo pester. Govore, deklaracije in gratulacije je pozivilo petje in tamburiranje. G. jubilar je dobil poleg lepih šopkov, srebrno čašo ter diplomu častnega občanstva — v spomin in priznanje. Slovesnost prireditelje sta povečala s svojo navzočnostjo g. okrajni glavar iz Krškega in nadvse ljubeznivi, veleodlični gospod geodetski general Stevan P. Boškovič s svojim adjutantom g. pešadijskim majorjem Milošem N. Sodalac. Naj bo izrečena tem visokim gostom iskrena zahvala. Pa tudi vsem drugim, ki so na ta ali drugi način sodelovali in pripomogli k temu, da se je cela slavnost srebrne sv. maše tako lepo izvršila, se pripravljalni odbor prisrčno zahvaljuje.

ST. RUPERT NA DOLENJSKEM.

Nova motorna brigalna gasilskega društva v št. Rupertu se je v nedeljo slovesno blagoslovila. Te slovesnosti se je udeležilo več gasilnih društev in veliko ljudstva. Sv. blagoslov je izvršil domači župnik ob asistenci. Sam je tudi ogovoril narod in zlasti še gasilce in jih navdušil za gasilski poklic. Kurnovala sta pri blagoslovu visokorodna gospod in gospa grof in grofica Barbo. Gospod grof Barbo je pričujoče tudi v lepih slovenskih besedah nagovoril in jih navduševal za gasilski »Na pomoč«. Pozdravil je nato še načelnik gasil. društva vse navzoče v lepih kratkih besedah. Nato se je vršila še vaja z novo brigalno. Popoldne je bila veselica na vrtu g. Jaki.

Ob 7 in četr dne 21. julija je potres z močnim sunkom preiskusil solidnost zidanja cerkve, stolpa in hiš. Sled je zapustil, škode pa ni posebne. Suša je začela pritiskati, treba bi bilo nekoliko dežja. Zito je že skoroda požeto, ajda posejana. Kakor je Bog očeval prvo, da bi še drugo, in letina bo dobra.

Trbovlje

Smrtna kosa. Umril je spoštovan rudniški poduradnik v p. Ivan Kraner, znan kot rudniški »majer«. Dolga leta je oskrboval rudniško ekonomijo na Dobrni, ki je posedovala več sto krav nove švicarske pasme. Pozneje, ko so prenehali s tem gospodarstvom, je bil zaposlen kot paznik pri rudniku.

Pogreb učitelja Kramerja. V soboto so našli v Savi pri Hrašniku ravno pred štrinjastimi dnevi utopjenega učitelja Kramerja. Pokopan je bil v nedeljo na trboveljskem pokopališču, kjer se je zbralo veliko število žalujočega občinstva.

Zagorje ob Savi

Velika skala stoji sredi krompirja in fižola na gredi onstran Medlje ob cesti proti kolodvoru. — Pred dnevi je v rudniškem kamenolomu en strel tako silovito učinkoval, da je to več centov težko skalo v velikanskem loku vrglo preko ceste in Medlje. Res je potrebno, da je cesta zastražena, kadar je v kamenolomu »Feuer«.

Stavba ljudske kuhinje dobiva te dni strešni stol in bo v kratkem pod streho. V hiši bo tudi

Gospodarstvo

Produkcija premoga v Sloveniji

Kakor v prejšnjih mesecih tako je bila v aprilu in maju t. l. produkcija premoga v slovenskih premogovnikih znatna, vendar je zaostajala za rekordno višino (nad 200.000 ton) v marcu t. l. Vendar pa je produkcija še nad oddajo in se zato večajo zaloge za jesenske mesece in zimo, ko nastopi sezonsko ojačenje povpraševanja.

Produkcija premoga je znašala v maju t. l. (v oklepaju podatki za april): 179.008,5 ton (180 tisoč 720,5); oddali pa so premogovniki: železnici 85.298 (86.711); brodarstvo 542 (621); industriji 57.058 (56.150); raznim 9.823 (11.850); izvozili so 2.796 (2.529); sami pa porabili 9.685 (10 tisoč 264), kar je pripisovati zmanjšanju deputatov. Skupno je znašala torej oddaja 165.196 ton napram 168.126 tonam v aprilu, kar je nazadovanje sezonskega značaja. Zaradi zmanjšanja oddaje, kateremu le počasni sledi produkcija.

Skupno so slovenski premogovniki v prvih petih mesecih t. l. producirali 922.011 ton premoga in s tem prekoračili rekordno produkcijo leta 1925. V prvih mesecih lani je znašala produkcija samo 772.468 ton, 1927 759.110, 1926 708.991 in 1925 773.994 ton.

Zaloge naraščajo: tako so znašale koncem marca 42.788 ton, koncem aprila že 55.883 ton in so v teku maja narasle na 69.256 ton.

Rudniki so v teku meseca maja povprečno zaposlovali: 258 (256) uradnikov, 237 (236) paznikov in 9800 (9687) delavcev.

VIII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, dne 23. julija 1929. Vobče se stanje hmeljskih nasadov še vedno lahko označi z »dobro«, dasi se tudi tu in tam v vrhovih vsled silne vročine pojavlja solnčni palež. Temeljito premoženje zemlje bi bilo nujno potrebno, ker se v nekaterih nasadih že izvršuje izkobiljenje cvetja. Letošnje blago bode prav dobre kakovosti, ker je rastlina popolnoma prosta vseh škodljivcev. Po današnjem stanju se že lahko trdi, da letos ne bomo pridelovali toliko hmelja, kot v minulemu letu. — Društveno vodstvo.

Slavonia, Zagreb. To eno največjih lesnih podjetij v državi je pred nedavnim zamenjalo svoje delnice v razmerju 1:5. Nominale novih delnic je sedaj 200 in se je tečaj delnic še pred mesecem dni gibal blizu nominala. Sedaj pa je tečaj popustil in so večeraj notirale 130—160, v začetku borznega sestanka pa je bil denar celo samo 80.

Dolarska posojila so dosegla leta 1927. višek sv. vstop 1592 milij. Lani je bilo že za 105 milij. manj. Dobili so: Evropa 650,92 milij., Amerika 437,48, dežele Združenih držav v Ameriki (Hawai, Filipini, Porto Rico in Alaska) 7,26, Japonska, Avstralija in holandska Indija 154,84 milij. V Evropi je dobila največ — Nemčija, namreč 292,48 milijonov, Italija 65,46, Danska 61,50, Norveška 44, Švedska 29,07, Ogrska 26,45, Velika Britanija in Irski 25,46, Finslandija 18, Francoska 17,25, Poljska 17, Grška 15, Belgija 14,73, Švica 12,48, Bolgarija 9, Avstrija 3,50 milij. dolarjev. Od američanskih držav so dobila največ: Kanada 237,37, Argentinijska 113,03, Chile 81,41, Brazilija 78,25, Kolumbija 74,25, Peru 20,50, Bolivija 19,88... dole do Nicaragua, ki je dobila 1 milijon. Ako še pomislimo, da je bilo posojil 1. 1926 1318,55 milij., leta 1925 1329,92 milj. in veliko še prej, moremo si predočiti, koliko denarja imajo Združene države po vsem svetu. Posebno Evropa je od leta do leta bolj v odvisnosti od Amerike, in ako gre tako dalje bodo Združene države faktičen gospodar vseh, kar je v Evropi sploh še kaj vredno. — Zadnji čas je, da začne Evropa resno misliti na tako zvezo, ki polaganoma Evropo reši pred američansko poplavo. Briand pametno misli. Da bi le imel dovolj poguma in sreče, da sproženo misel dovrši. — Med dolžniki Amerike pa zamažemo izšemo — Jugoslavije. Ni naša zasluga to, kajti mi bi radi bili dolžniki, samo Američani niso hoteli nič posoditi. Morda pa je to naša sreča. A. G.

Borza

DENAR

28. julija 1929.

V današnjem deviznem prometu so ostali tečaji v glavnem neizpremenjeni. Prometa je bilo nekaj več v devizah Berlin in Dunaj. Privatno blago je bilo zaključeno v devizah Trst in Pariz, dočim je v ostalih devizah intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. — (V oklepajih zaključni tečaj): Amsterdam 2285,50 bl., Berlin 1356,50—1359,50 (1359), Bruselj 791,51 bl., Curih 1094,40—1097,40

brezalkoholna restavracija in par sob za stanovanja neoženjenih delavcev. Stavna zadruga vrši lepo socialno delo.

S kolesa je padel in se nekoliko poškodoval Stanko Godlar pred hišo g. Ino, mesarja. Cesta ima na tem mestu klanec, pa še nekoliko ovinka, kolesar pa si je menda zavil cigareto, pa ga je neznan kamenček na cesti prevrnil.

Veliko stavbo za novo šolo nameravajo začeti zidati prihodnj. pomlad. Čas je, kajti zagorska osmerazrednica gostuje v dveh tujih hišah, ker je šolska zgradba premajhna, dasi je izredno racionalno izrabljen prostor v stari stavbi. Tudi učiteljstvo zagorske šole nima stanovanj. Sam g. upravitelj mora stanovati izven šolskega poslopja. V novi stavbi bo menda tudi meščanska šola. Potem zagorskim otrokom ne bo treba se voziti v ljubljanske meščanske šole.

Kočevje

Koncert. V soboto 20. julija sta priredila konservatorista gdč. Josipina Dolenc in g. Engelbert Maurin iz Ljubljane koncert. Program je bil pester in posrečen, izvajanje zlasti solopetje gdč. Dolenceve je nadvse ugajalo. Ugažale so predvsem slovaške narodne in Gerbičev: jale kakor dih. G. Maurin (pianosolo) je izvajal težke skladbe Chopina: Nocturno No. 9, 11 in 15. Žalibog, da je bilo vse skupaj tako slabo organizirano in da je tako izvrstno izvajanje obeh konservatoristov poslušalo jedva dvajset ljudi. Taki koncerti, ki so gotovo za Kočevje glasbeni dogodek, bi morali biti številno obiskani. Mogoče so neuspehov krive previsoke vstopne cene.

Smrtna kosa. Sredi najlepše mladostne dobe je umrla v ponedeljek zjutraj juristka gdč. Fanič Kajfež iz znane rodbine Mihe Kajfeža. Pokojnica je bila nadvse simpatično dekle, v družbi enako ljubezniva napram vsem, v šoli odlična učenka. Kajfeževa je študirala v Kočevju in tu dokončala realno gimnazijo, nakar je šla v Zagreb, kjer se je upisala na juridično fakulteto. Zagreb in hrvaški zrak ni bil zanjo.

(1095,90), Dunaj 800,80—803,80 (802,80), Newyork 56,845 bl., London 276,44 bl., Pariz 222—224 (223), Praga 168,20—169 (168,60), Trst 296,97 do 298,97 (297,97).

Zagreb. Amsterdam 2285,50 bl., Berlin 1356,50 do 1359,50, Budimpešta 991,65—994,65, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 800,80—803,80, Newyork 56,77—56,97, London 276,04—276,84, Pariz 222,21 do 224,21, Praga 168,20—169, Trst 296,84—298,84.

Belgrad. Berlin 1356,50—1359,50, Budimpešta 993,115, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 800,8 do 803,8, London 276,04—276,84, Newyork 56,745 do 56,945, Pariz 222,21—224,21, Praga 168,20—169.

Curih. Belgrad 9,12875, Berlin 123,90, Budimpešta 90,575, Bukarest 3,08, Dunaj 73,20, London 25,22625, Madrid 75,55, Newyork 519,675, Pariz 20,37, Praga 15,875, Sofija 3,75, Trst 27,185, Varšava 58,25.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kreditna 123 den., Praštediona 850 den., Kr. zav. 170 den., Vevče 125 den., Kranj, ind. 270 den., Ruše 275 do 285, Stavna 50 den., Šešir 105 den.

Zagreb. vojna škoda ar. 399—400 (400), kasa 399—400 (400), termini: 7. 399 den., 8. 408,50 do 404 (404), 12. 416,50—419, 7 odst. inv. pos. 85,50 den., agrari 50 den., Bančni pap.: Hipo 202—203 (202), Poljo 15—16 (16), Hrv. 50 den., Kred. 93 den., Jugo 80,75—81, Lj. Kr. 123 den., Medjun. 50 den., Nar. 7800 den., Prašted. 852,50 den., Srpska 152 den., Zem. 127—130, Obrtna 30—31 (30), Etno 164 den., Ind. pap.: Guttman 205—208 (205), Slavonia 130—140, Slaveks 96—100, Danica 120 do 130, Drava 375 den., Sečera 430—450 (430), Osi. ljev. 195—205, Brod. vag. 150—160, Union 170 do 175, Isis 17 bl., Ragusea 485—490 (485), Trbovlje 460—470 (465), Vevče 130 den., Nar. sum. 34—46 (39), Piv. Sar. 205 bl., Nar. mln. 20 den., Oceania 195—210, Jadr. plov. 575 bl.

Belgrad. Belgr. zadruga 7500, 7 odst. inv. pos. 86,50—87,50, agrari 51, vojna škoda 405.

Dunaj. Don. sav. jadr. 83,10, Wiener Bankverein 22,05, Bodencredit 100,20, Creditanst. 52,75, Escomptes. 21,50, Aussiger Chemische 267,75, Mundus 173,72, Alpine 39,90, Trboveljska 57, Rima Murany 114,75.

Les

Povpraševanje je za deske sur. jelka paral. ostrorobe vezane 3200 m³ po 24 mm 4 m IV, od 16—35 cm; 2800 m³ 18 mm 1—3,50 m, 18.600 m³ po 24 mm 1—3,50 m, dalje za hrastove podnice. Tendence neizpremenjena.

Zito

Danes je napravila pšenica velik skok nazgor: Chicago je porasel napram večeraj za sedem točk, kuruza skoro za tri, oves za dve, rž pa čez pet točk. Naše tržišče je poročilo o čvrsti tendenci takoj sledilo in zvišalo cene, ki so skoro dosegle najvišji nivo, registriran predelki četrtek. Zanimivo je, da postaja razlika med pšenico in kuruza vedno večja: slednja je danes že za 15 par cenejša od pšenice. Neprestano kolebanje američanskih tečajev vznemirja naše tržišče in otežuje normalno poslovanje. Zeleti je, da bi se cene že, vendar enkrat ustabile na višini, ki odgovarja stariim zalogam, rezultatom žetve in cenitvam nove žetve.

V Ljubljani so cene neizpremenjene. Novi Sad. Pšenica: bč. nova 215—222, bč. nova avg. 217,50—222,50, bn. nova 212,50—217,50, bn. nova avg. 215—220, sr. nova 217,50—220, ladja Tisa, nova avg. 225—230. — Oves: bč. novi avg. 177,50—182,50, sr. novi 180—185, ban. novi avg. 177,50—182,50. — Kuruza: bč. in sr. 205—210, ban. 202,50—207,50. — Ječmen: bč. novi 150—155. — Moka: 00 in 0g 315—325, št. 2 295—305, št. 5 275—285, št. 6 260—270, št. 7 230—240, št. 8 140 do 150. — Otrobi: bč., sr. in ban. 120—125. — Tendence čvrsta. Promet: 62,5 vagonov pšenice, 1 ovs, 13 kuruza, 11 moke, 1 otrobov; skupaj 98,5 vagonov.

Budimpešta. — Tendence vzdržana. Pšenica: okt. 26,90—26,40, zaklj. 26,42—26,43, marec 28,90 do 28,40, zaklj. 28,42—28,43. Rž: okt. 22,30—22,10, zaklj. 22,12—22,14, marec 24,40—24,15, zaklj. 24,20 do 24,22. Kuruza: julij 24,20—24,75, zaklj. 24,75 do 23,96, maj 22,55—22,56, zaklj. 21,57—21,59.

Živina

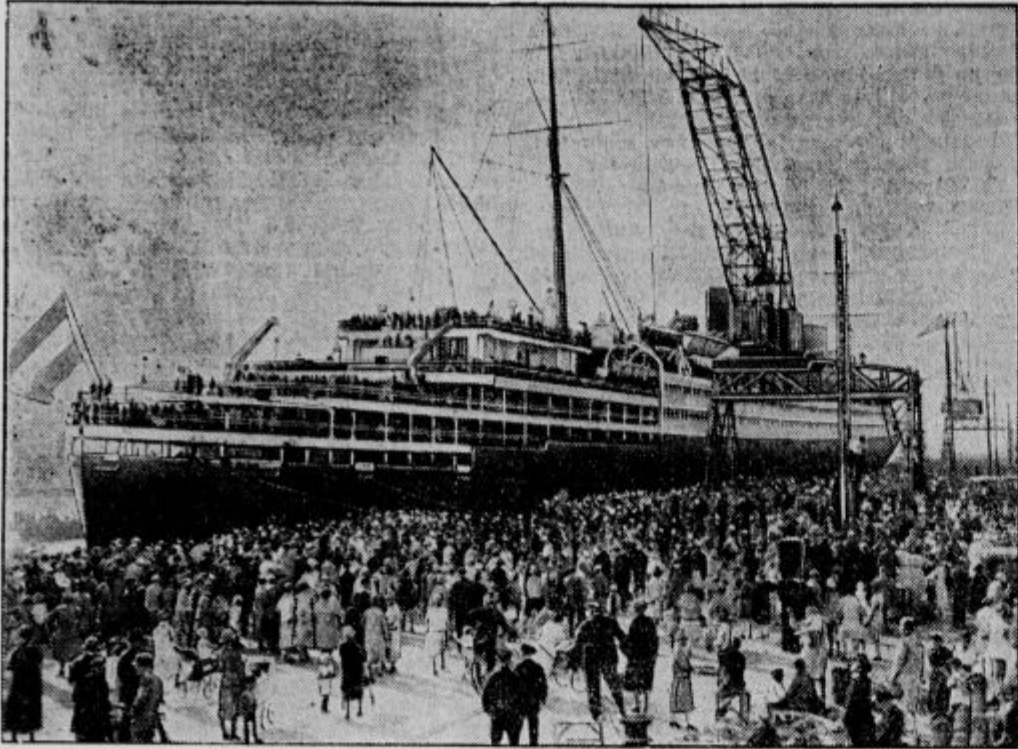
Dunajski prašičji sejem. (Poročilo trdnice Edward Saborsky in Co., Dunaj.) Priganih je bilo 11.195 pršutarjev in 1971 špeharjev. Iz Jugoslavije 326 pršutarjev in 885 špeharjev. Cene za špeharje: najboljši 2,45, I. 2,37—2,42, II. 2,20—2,30, kmetski 2,30—2,40. Pršutarji: I. 2,20—2,75. Cena za špeharje in težke pršutarje se je držala, za lažje pršutarje pa je bila za pet grošev višja.

Močno bolna je prišla domov, kjer je celo leto bolehal. Smrt jo je rešila mukepolnega trpljenja. Pogreb pokojnice je bil v torek popoldne. Naj v miru počiva!

Slovo. V teh dneh se poslavlja iz Kočevja odvetnik dr. Stefan Rajh in njegova soproga ga. Helena. Dr. Rajh, ki je vodil še preko šestnajst let svojo odvetniško pisarno v Kočevju, je bil odlični narodni delavec. Deloval je pri vseh narodnih društvih kot aktivni član in odbornik ter ga bodo Slovenci baš iz tega ozira zelo pogrešali. Tudi soproga dr. Rajhova je bila med prvimi delavkami za ustanovitev družabnosti med kočevskimi Slovenci. V prvi vrsti pa ji gre hvala v tem, da je dolgo let sodelovala kot najboljša pevka v slovenskem cerkvenem zboru. Kdor si iz revnejših slojev ni mogel privoščiti koncertov, na katerih je nastopala dr. Rajhova z odličnim svojim sopranom, je šel v cerkev, kjer je imel pravtako ob njenem petju največji užitek. Dr. Rajh odhaja na novo mesto v Celje, kjer si bo bližje svojega rodnega kraja osnoval prijetno družinsko ognjišče. Mi želimo obema, da bi se v Celju enako dobro počutila kot pri nas v Kočevju.

Tatvina. Mesarju g. Morscherju je bil pred nekaj dnevi ukradeno kolo. Ker je pomočnik opazil, da se neki mlad fante sumljivo suka okrog kolesa, je postal pozoren. Takrat je fante nenadoma skočil na kolo in pognal v dir. Ko je pomočnik to zapazil, mu je v naglem diru na svojem kolesu sledil. Fante komaj star štirinajst let je podil proti Dolgi vasi, vendar se mu uiti ni posreč

Sveta življenje in vrvenje

Največji nemški parnik »Bremen«, ki je dosegel svetovni hitrostni rekord. Za svojo prvo vožnjo iz Nemčije v New-York je rabil 4 dni in 18 ur. S tem je potolkel dosedanj rekord Cunardovega parnika »Mauretania« za nad 8 ur.

Bitka med zamorci v New-Yorku

Vojna med ameriškimi zamorskimi organizacijami - Beg zamorskega prebivalstva iz ameriškega mesta

Med znanima ameriškima zamorskima organizacijama, Marcus-Carvey-klubom in Universal Negro Improvement-om, vlada že več let hud spor. Prišlo je že večkrat do dejanskih spopadov, v katerih je morala posredovati newyorška policija. Vzroki spora temelje na razliki pokolenja med črnim plemenom. Afriški zamorci se nočejo podrediti zapadnoindijskim zamorcem, ki jih po številu daleč presegajo. To nasprotstvo se kaže tudi v političnih frakcijah zamorcev. Boji so se začeli z napadom na Carvey-zamorce (to so afriški zamorci), ki so prišli z nekega zborovanja. Več udeležencev je bilo pobitih na tla, trije so pa izginili in jih kljub vztrajnemu iskanju doslej niso mogli najti. Policija je nato v zamorskih listih opominjala k miru, ker bi sicer morala nad zamorsko četrt mesta proglasiti obsedno stanje. Ampak to svarilo nikakor ni pomirilo maščevanja željnih Carvey-zamorcev. Izdelali so vojni načrt, da bi zadali sovražniku težak udarec in sicer so sklenili, da bodo napadli glavni stan Universal Negro kluba v Liberty Hall 120 West, 138 Str.

Pred nekaj dnevi je šlo okrog 1500 Carvey-zamorcev, oboroženih s puškami in dolgimi sabljami, v Liberty Hall, njim je sledilo okrog 1000 žen in otrok, ki so bili oboroženi s palicami. V Liberty Hallu se je nahajalo okrog 1000 Universal-zamorcev. Prišlo je do pravcatega obleganja in večurnega streljanja, zakaj zamorci, ki so se nahajali v glavnem stanu, so se branili tudi s puškami. Končno je nastopila policija, ki je skušala ločiti vojujoči se skupini. Medtem so pa napadali že vdrli v oblegano poslopje in pometli sovražnike na cesto, kjer se je bitka nadaljevala. Na obeh straneh so prihiteli na pomoč žene, ki so se pretepale s palicami ali pa se zagrizle druga v drugo in se praskale. Ko je policija uvidela, da z gumijevkami ne bo mogla ločiti sovražnikov — 12 policistov je bilo že težje ranjenih —, je poklicala požarno brambo. Ta je z desetimi motornimi brizgalnami hitro ohladila prevročo zamorsko kri.

V bitki je padlo osem zamorcev, nad 150 jih je pa bilo ranjenih, od teh se jih več bori s smrtjo. Policija je aretirala celokupno predstvo Carvey-kluba in prepovedala vsa zborovanja. V zamorskih listih se seveda boj obširno obravnava. Odlične zamorske osebnosti pozivajo k edinosti črnega plemena v Združenih državah, kjer da imajo zamorci že itak zelo težavno stališče. Veliki dnevniki, kakor »New-York Times« in Wallstrett Journal, pozivajo vlado, naj se napravi konec preprirom med zamorci in razpusti obe organizaciji. Čuje se, da se člani Universal Negro Improvementa že pripravljajo na maščevanje.

Zamorsko prebivalstvo mesta Noth Platta v državi Nebraska je zbežalo pred belim prebivalstvom, ker se je balo pokolja. Nek zamorec je bil aretiran radi tatvine, pri aretaciji je pa ustrelil policista. Nato se je zbralo belo prebivalstvo in hotelo naskočiti ječo, da bi linčalo morilca policista. Ker je bila policija preslaba, da bi obranila morilca, ga je enostavno izpuščila, da je zbežal. To je šele napravilo hudo kri med belim prebivalstvom. Nastopili so agitatorji, ki so hujskali ljudi, naj vdero v zamorski del mesta in pobijejo vse zamorce. Položaj je postal tako nevaren, da so vsi zamorci ponoči zbežali iz mesta. Naslednji dan je belo prebivalstvo res vdrla v hiše zamorcev. Ker zamorcev niso več našli, so razdeljali domove in pometali ubožno pohištvo na cesto.

Z umorom maščeval rop žene

V vasi Marevac, ki leži v bližini macedonskega Gnjilana, je albanski kmet Ajrula Barjanovič, ko se je nekega večera ves utrujen vrnil od dela na polju domov, ugotovil, da je izginila njegova mlada žena, lepa Pašija. Njegova hčerka je pripovedovala, da sta prišla Albanca Mehmed Ahmetovič in Šaban Sinanovič in s silo odvedla prestrašeno Pašijo, ki je na vso moč vpila na pomoč. Ajrula je hotel sprva to

eramoto takoj maščevati, pa se je premislil, češ, mogoče bom pa z diplomacijo bolje opravil. Naslednje jutro je poslal par svojih sosedov k obema ugrabežema s pozivom, naj vrmeta ženo; oba sta pa izjavila, da Pašije nista ugrabila zase, marveč za Murata Ahmetoviča, Mehmedovega brata. Ajrula je poslal sedaj, da bi se še nadalje izognil prelivanju krvi, sosedu k Muratu, ki je imel itak že eno ženo, obenem je naprosil tudi Mehmeda in Šabana, naj vplivata na Murata, da vrne ugrabljeno Pašijo. Ker so vsi trije njegovo prošnjo odbili, je Ajrula sklenil, da jih bo ubil. Vlegel se je v zasedo, potrpežljivo čakal nekaj dni in ustrelil s svojo lovsko puško Mehmeda in Šabana, ko sta ravno delala na polju. Nato je hitel domov, vzel seboj svojega mlajšega brata, da bi ga obvaroval krvne osvete ter zbežal v gozdove. Ker je pa Ajrulo še vedno mučila želja po maščevanju, ki je veljalo posebno še živemu Muratu, se je kmalu zopet vrnil nazaj in ponoči zalezoval Murata. Sele po nekaj mesecih je naletel nanj in streljal. Pa je imel smolo. Murata je samo ranil, in ko je hotel ustreliti drugič, se je vrgla Muratova žena na svojega moža, da bi ga ščitila. Strašna drama se je končala pred sodiščem, ko se je orožnikom posrečilo prijeti Ajrulo. Dvojni umor in poskušeni umor; sodba: dvakratna smrtna kazen in 15 let ječe.

Kako so Kitajci zasedli mandžursko železnico

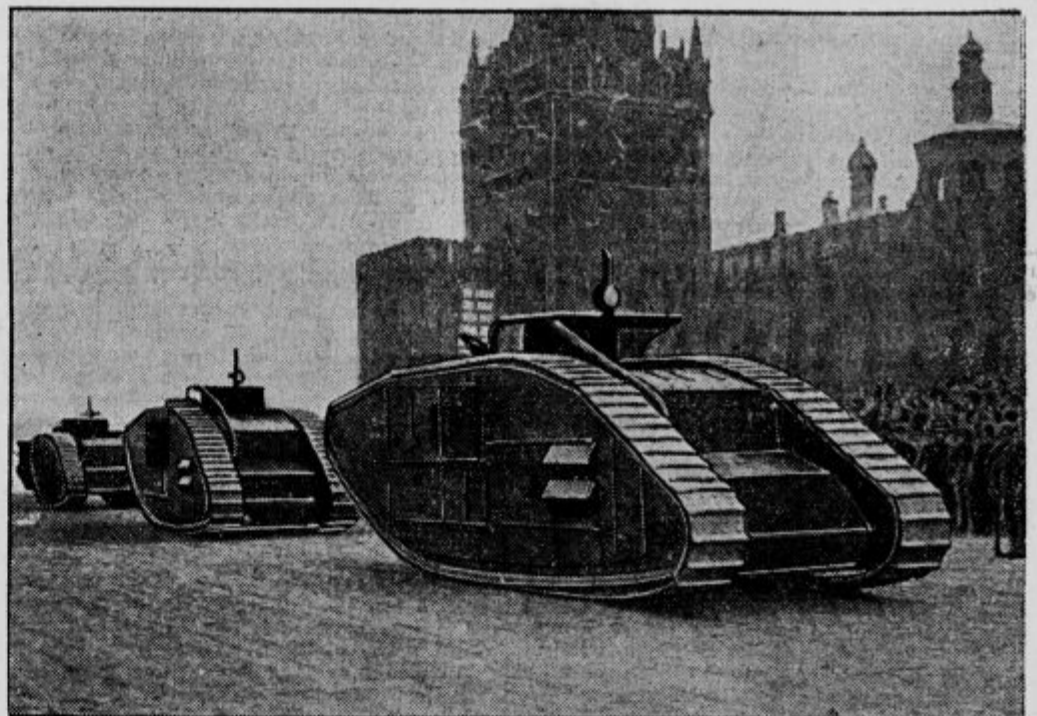
Bivši generalni ravnatelj vzhodno-kitajske železnice, katera je povod sedanjemu sporu med Rusijo in Kitajsko, Jemšanov, je na potovanju skozi Novosibirsk pripovedoval častnikarjem, kako je moral zapustiti svoje mesto. Ze pred dalj časom, je dejal Jemšanov, so nastali spori med ruskimi in kitajskimi člani uprave železnice. Jemšanovu so Kitajci branili, da bi izvedel nekatere svoje naredbe; med drugim niso pustili, da bi se odpustili iz službe nekateri nesposobni uslužbenci. Šlo je v prvi vrsti za odpust bivših belih gardistov, ki so si medtem pridobili kitajsko državljanstvo. 11. julija je bila

Stimson, državni tajnik Združenih držav.

Vlom izključen

Chicago je, kakor znano, mesto velikih bančnih vlovov. Prevozi denarja se vrše z največjimi težavami. Bančnih blagajnikov ne puste nikdar samih. Z drugimi besedami: Chicago potrebuje za čuvanje denarja ogromne vsote — ampak veliko s tem ne dosežejo. Čikaški bančni roparji so še vedno nekoliko bolj premeteni kakor policisti. Dva bankirja sta pa prišla na originalno misel. Varstvo svojih blagajn sta vzela v lastne roke in pri tem pridobila sijajne izkušnje. Nič več ne potrebuje detektivov, ki jima itak niso dosti pomagali. Policijsko varstvo je odveč. Tudi čuvanjem sta že odpovedala. Iznajdljiva bankirja prav dobro vesta, da pri njih ne bo več vlomljeno. Temu je pa takole: Oba bančna zavoda sta z najbolj nevarnimi vlomilci napravila dogovor. Otvorila sta tem vlomilcem konte v precejšnji višini in jim za to izplačujeta vsak mesec obresti. Umljivo je, da se obresti plačujejo le toliko časa, dokler je kapital. Seveda delajo vlomilci z vsemi silami na to, da ostane kapital nedotaknjen in preprečijo vse zločinske napade na omenjeni banki. Če bo

Ruski tanki se pomikajo na mejo. Čeprav še ni prišlo do vojne napovedi med Kitajsko in Rusijo, se vendar obe državi skrbno in hitro pripravljata na boj. Ameriški državni tajnik Stimson je napravil prve korake za pomirjenje med Rusijo in Kitajsko, zdi se pa, da njegova akcija ne bo uspela.

Jemšanovu izročena zahteva, katero je podpisal predsednik upravnega sveta vzhodno-kitajske železnice — Kitajec —, da mora takoj odpustiti iz službe vse načelnike oddelkov — ruske državljane. Zagroženo mu je bilo, da bo v nasprotnem slučaju on sam odpuščen, na njegovo mesto bo pa imenovan njegov kitajski namestnik. Vse te zahteve so mu bile sporočene v kitajščini. Jemšanov pravi, da še ni končal dolgega in težavnega prevoda, ko je že dobil nadaljnje sporočilo, da je odpuščen, ker ni izpolnil zahtev, sporočenih v prvem pismu. Takoj nato je prevzel Jemšanovo mesto inž. Fanci-Guan, sovražnik sovjetov. Jemšanova so pozvali, da takoj zapusti mesto. Naslednji dan so Jemšanova pod pretvezo, da bi bil lahko nanj izvršen atentat, z mnogimi sovjetskimi železniškimi uradniki pod eskorto spremili do meje, t. j. izgnali so ga. Sedaj so prišli na izpraznjena mesta ruski emigranti...

Sovražnica svetlobe

V Budimpešti je umrla grofica Leopoldina Fery, ki je po izjavah svojih sorodnikov na najoriginalnejši način preživela svoje življenje. Pokojna grofica ni podnevi sprejela nikogar, celo svojega moža ne. Iz svoje hiše je stopila šele po zatonu solnce. Ves dan je spala, vstajala je šele zvečer. Ob osmih zvečer je pila kavo, o polnoči je kosila, večerjala pa, ko je vzhajalo solnce. Ko se je zdanilo, je šla grofica spat. Okna njenega stanovanja so bila vedno zaprta in zastrta, tako da je pri njej vladala večna noč. V peči je moralo goreti poleti in pozimi. Kadar je pozimi zapadel sneg, so morali strežaji sipati pepel in pesek po njenem ogromnem parku, zakaj grofica je ne navadno mrzela belino snega. Kar je bilo belega, svetlega, je sovražila, črna noč pa je bila njena ljubljena. Čudna ženska!

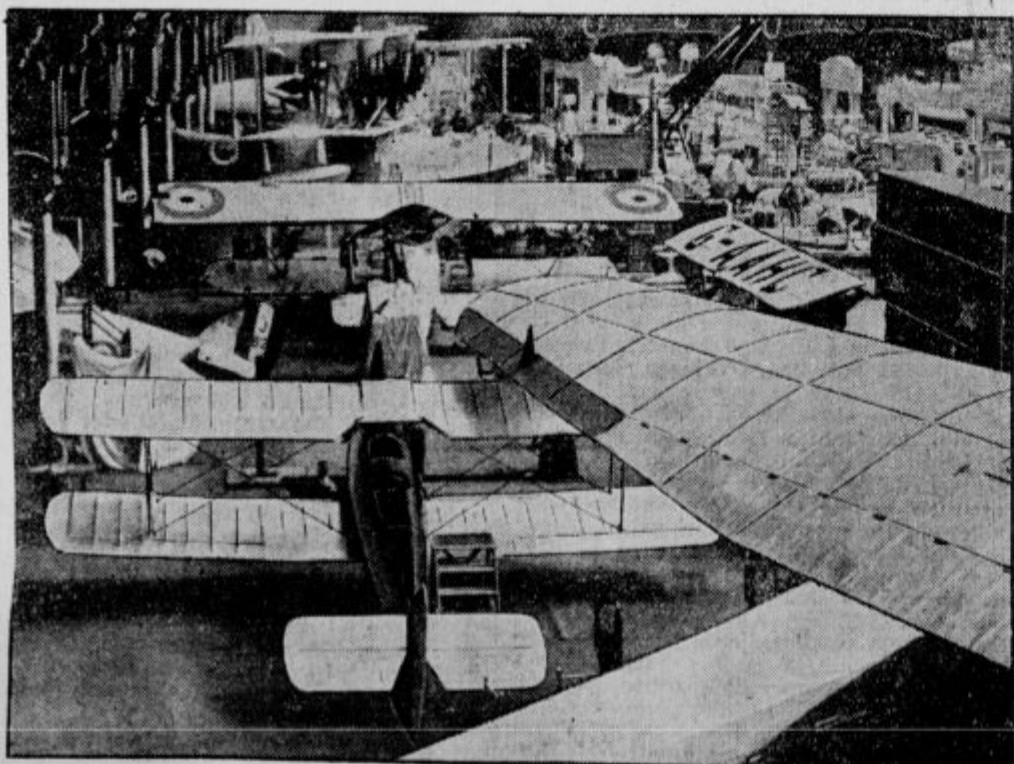
ta sijajni bankirski trik našel posnemalce, če bodo tedaj vsi bančni vlomilci od velebank plačani za to, da ne bodo izvrševali svojega poklica, potem bodo bančni vlomilci prenehali sami po sebi.

Gašper je bil v mestu ter je tam slišal besedo fenomen. Dal si je nje pomen razložiti in ko je prišel med fante v domačo vas, jim je hotel to pojasniti, kar pa ni bilo tako enostavno.

>Vidite fantje oni osat tam, ono kompavo, To ni nikak fenomen. Pa recimo, da vidite na kompavi sedeti škranca ter peti. Tudi to še ni noben fenomen.< Fantje so prikimali, da ga razumejo, Gašper je pa nadaljeval. >In če bi tam v travi stal občinski junec ter se pasel, bi to še davno ne bilo podobno kakemu fenomenu. Toda, če bi oni junec sedel na kompavi ter pel kot škranec, vidite, to bi bil fenomen.<

Dr. C. C. Vu, kitajski poslanik v Washingtonu.

Tisoč letal v eni lopi. Sedma mednarodna razstava letal v lopi Olympia v Londonu obsega 1000 letal. Med temi so najnovejši modeli vodilnih tovarnih motorjev.

Za duha in srce

Ivan Cankar je največji pisatelj, kar jih ima slovenski narod, pa tudi eden izmed velikanov svetovne literature sploh. Ivan Cankar je prijatelj ponižanih in razžaljenih, sovražnik vsake hlímbe in laži ter podle sebičnosti, nesmrtni pesnik slovenske narodne duše in oznanjevalec večne pravice, ljubezni ter idealizma. Njegova dela spadajo v roke vsakega slovenskega človeka, na častno mesto v vsaki slovenski knjižnici. Nova Založba izdaja njegove Zbrane spise, od katerih je izšlo dozdaj že devet zvezkov. Naroči jih!

Iz najzahodnejšega dela slovenstva

Beneška Slovenija je zelo zanimiva. Tamkajšnji slovenski rod je do danes ohranil svoj jezik ob domačem ognjišču, v medsebojnem občevanju na vasi in v cerkvi; tudi deca ga še govori. Ohranilo se je v nekaterih delih pa tudi še petje in nekatere prastare navade. Zal da čimmanj vemo o tem; naša mlada generacija menda sploh več ne ve za ta najzahodnejši del slovenstva, kojega narodno bitje je bil opisal svojčas pokojni Rutar v knjigi, ki je že skoro čisto pozabljena. Zanimivo je, da je narodno govorico ohranila predvsem in do današnjega dne Cerkev, oziroma domača duhovščina, ki posreduje božanske milosti in božjo besedo ljudstvu nepretrgano v domači govorici. Zanimivo je tudi z ozirom na težnjo ohraniti domače tradicije, kar beremo v italijanskih listih iz Benečije:

Na dan 1. maja tega leta je govoril duhovnik G. Fontana pred njegovim Prezvišnostjo, videmskim nadškofom mons. Nogara v prilog rezijanskega govora in petja sledeče:

»Rezijansčina je veja slovenskega jezika, ki se menda iz pričetka ni posebno razlikovala od onih pokrajin, ki so sosedne, ki pa so vsled različnih vzrokov doživela sprva počasno preoblikovanje, sedaj nekoliko pospešeno vsled šol. nujnosti in možnosti občil. Kar se tiče petja, razlikujemo posvetno in cerkveno. Posvetno petje največkrat spremlja ples ali godalo, vsled tega ima živahniji ritem ter je čustvenije in rekel bi tudi šegavo; drugo se puje svobodno ter se petje prav približuje friulanskemu vaškemu (villotta), ali pa toskanskim popevkam. Na značilni nekoliko enoglasni in otožni spev pastirskega tipa, pesnikov opolet razvije več ali manj dobro priložnostni tema.

Cerkveno petje, katero držim za delo rezijanskega duhovnika okoli l. 1800, je prevod liturgičnih pesmi, kakor: Stabat mater — Dies irae — De profundis — Magnificat — Misereatur. Ali verskih stavkov — Credo — Atti di fede in druge; drugi spevi za različne praznike ob Božiču, Veliki noči, Vel. petek, Vnebovzetje in drugo. Napev je prilagoden liturgičnemu petju, včasih nalahko premenjen, včasih za zbor, vedno pa mil in izrazit.

Zalibog, da ti spevi ginevajo. Danes so obče znani le v oddelku na Njivi (to je vas v Meziji, kjer je bil ta nagovor govorjen. — Opomba por.) v elementih, iz katerih sem sestavil zbor, ki vsaj pri nekaterih priložnostih vzbujajo rezijansko dušo preko svojega tradicionalnega petja.

Ako smem izraziti željo, naj se ti spevi zopet ožive sredi ljudstva kot izraz za ono, kar mora biti za vsakega človeka najsvetejše: kult lastnih tradicij proti vzravnavajoči tendenci moderne civilizacije.

V različnosti narodov in jezikov vidi Cerkev uresničeno hrepenenje profetovo: »Omnis lingua laudet Dominum.« (»Vsi jeziki naj časte Gospoda.«) In naša domovina, ki je dedič rimske modrosti, je spoštovala in bo spoštovala te karakteristične tradicije, kajti vsakdo lahko razume, da se ljubezen do domovine ne meri po narečju, ampak po duhu discipline in žrtvovanja, ki navdahne državljan! Tako domovinsko ljubezen je rezijansko ljudstvo postavilo kakor sveto stvar ob strani ljubezni, ob svojo zvestobo, o kateri spričujejo številni izseljenci, raztreseni daleč okrog, posebno kri 110 vojakov, ki so se za domovino in za ime domovine borili in umirali.«

K tem besedam imamo pripomniti le, da se je rezijansčina ohranila še najbolj baš v Njivah.

IVAN PREGELJ: Zbranih spisov 1. zvezek. Štefan Golja in Njegovi. Tolminske novele. Prvak slovenskih pisateljev nam je v Štefanu Golji podal edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih grajščinske mogočnosti, ovekovečil slovenskega duhovnika tistega časa, ki dá življenje za svoje ovčice, in prepletel krepko stavbo svojega nedosežnega romana s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji nežni izvedbi nima sebi enake. — Tolminske novele vsebujejo med drugim originalni, že splošno zasloveli pridigi na Pust in »Pulver und Bleie« ter bisser naše novelistike: »Gospoda Matije zadnji gost« (Cena broš. 45, vez. 60 Din.)

IVAN PREGELJ: Zbranih spisov 2. zvezek. Bogovec Jetej. — Balade v prozi. V strašni borbi mesa z duhom nam pisatelj tu predočuje predikanta, ki je zadnji propovedovatelj luteranstva na Slovenskem. Z besedo, izostreno do zadnje izrazne možnosti, se dviga v »Bogovcu« pred nami ona divje strastna doba, skozi katero seva v vsej svoji trpki lepoti slovenska zemlja, ki je nepremagljiva. — Balade v prozi so mojstrovine, ki se bodo čitale kot vzor slovenskega jezika in zrcalo slovenske duše. (Cena broš. 45, vez. 60 Din.)

IVAN PREGELJ: Izbrani spisi, 3. zvezek. Odi-sej iz Komende. Peter Pavel Glavar — Zapiski gospoda lanspreškeva. 1929. — 3. zvezek Pregljevih spisov je pač vrhunec onega Pregljevega ustvarjanja, ki sega v srce ljudstvu, ker je iz njega vzeto. Zgodba moža, ki se je kot nezakonski otrok povzpela iz največje siromašine do uglednega duhovnika in dobrotnika svojega ljudstva, predstavlja živ kos slovenske zgodovine. Glavarjevi »Zapiski« so pa zakladnica življenjske modrosti, »Regina« roža ajdovska, ki knjigo zaključuje v pripovedovanju Glavarja samega, je naj-lépsi romantični pripovedni bisser Pregljev. (Cena broš. knjigi 45 Din. vezani 60 Din.)

Dobiva se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Nabožno sloustvo

Glasnik presv. Srca Jezusovega. Izšla je 8. (avgustova) številka s sledečo zelo bogato in zanimivo vsebino: Ivan Zorč D. J.: Na delo proti nezmernemu pitju! — I. Z.: Domači duhovniki v misijonih. — Ivan Zorč D. J.: Iz večnega mesta (s sliko). — Fr. Tomc D. J.: Pisma o notranjem življenju (s sliko). — P. Krizostom: Marijino vnebovzetje. — Jakob Žibert D. J.: Klavdij Kolombier — apostol presv. Srca (s sliko). — Jubilejni dar slovenskega naroda sv. očetu. — Dr. Jakob Žagar: Življenje svete družinske matere (s sliko). — Dr. Josip Valjavec: Blaženi Janez Bosco (s sliko). — Kristijan Cuderman: Redovnica in mati. — Anton Demšar D. J.: Oče, ne vpelji nas v skušnjavo (s sliko). — Tečaj duhovnih vaj v tretjem četrtletju 1929. — Viktor Kopatin D. J.: Premehak oče. — Anton Vizjak D. J., Kurseong (Indija): Roža z indijskih poljan. — Dopisi itd. — List se naroča pri Upravi Glasnika presv. Srca Jezusovega, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9. — Za drugo polletje se morejo dobiti še vse številke. Naročnina (za drugo polletje) znaša 8 Din.

»Cerkvena ljudska pesmarica.« Priredil Stanko Premrl. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani v drugem pomnoženem natisu. Našim cerkvenim zborom pa tudi šolam nujno potrebna pesmarica. Vezani izvod partiture stane 50 Din, kartonirani glasovi po 24 Din. Dobiva in naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Poizvedovanja

Našla se je ura z verižico na Celovski cesti. Dobi se pri gosp. Blatniku, Knezova ulica št. 18, Šiška.

Neki duhovnik je pozabil večerj v vlaku, ki odhaja ob 6. zjutraj iz Rakeka proti Mariboru, brevir. Kdor ga je našel, se naproša, da ga pošlje proti povrnitvi stroškov na: kaplanijo Cerknica.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 24. julija: Opoldanski program odpade — 18.00 Pravičice pripoveduje radio-tetka — 18.30 Reproducirana glasba — 20.00 Antologija slovenske lirike, ravnatelj Bratina — 20.30 Pevski večer konservatorista g. Marjana Rusa: Curschmann: Prekrasne zveze, L. van Beethoven: Jaz ljubim te!, R. Friml: Mar še to je greh?, Dvořák: Arija Ivana iz oratorija »Sveta Ljudmila«, Čajkovsky: Molitev kralja iz opere »Jolanta«, Wagner: Monolog kralja iz opere »Tristan in Izolda«, 8 narodnih s klavirjem (prire-dil Prelovec, prvič izvajane). Vmesne točke radio-orkester: Weber: Peter Schmoll, Lanner: Dvor-ni plesi, Čajkovsky: Pikova dama, Nevin: Dan v Benetkah: 1. Jutro na Lido, 2. Gondoljer, 3. tigu — 22.30 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Sreda, 21. julija 1929.

Belgrad: 12.45 Radio-kvartet. 18.30 Vesti. 17.00 Za malčke čita pravljice Dana Conič. 17.25 Radio-kvartet. 20.25 Radio-orkester. 21.55 Poročila. 22.05 Berilo iz novele R. Rollanda »Michelangelo«. 22.30 Radio-pihalni septet. 23.25 Plošče. — Zagreb: 13.15 Plošče. 20.30 Prenos iz Ljubljane. — Varšava: 12.05 Plošče. 16.30 Plošče. 18.00 Koncert iz kina »Casino«. 20.30 Solistični koncert. 22.45 Plesna godba. — Dunaj: 11.00 Dopoldanska glasba. 16.00 Popoldanski koncert. 18.15 Donavske bajke. 21.00 Lahka večerna glasba. — Berlin: 20.30 K 65. rojstnemu dnevu Franka Wedekinda. Nato do 0.30 plesna godba. — Katovice: 16.20 Plošče. 18.00 Ljudski koncert iz Varšave. 20.30 Prenos koncerta iz Varšave. 21.30 Prenos iz Krakova. — Toulouse: 12.45 Solistični koncert. 13.00 Španske pesmi. 13.15 Plesna godba. 20.30 Koncert. 20.45 Fragmenti iz operet. 21.00 Koncert. — Stuttgart: 12.00 Promenadni koncert. 16.15 Popoldanski koncert. 18.00 Jazz — časovna glasba. Pred. Frank Warschauer. 20.15 Večer Edmund Eysler. — Praga: 12.20 Prenos iz Brna (vojaška godba). 16.20 Prenos iz Bratislave (koncert). 19.05 Koncert češke filharmonije. — Rim: 13.15 Koncert tria. 17.30 Popoldanski koncert. 21.00 Instrumentalni in vokalni koncert. — Milan: 11.15 Plošče. 12.30 Koncert. 20.30 Večerni koncert. 22.10 Lahka glasba. — Budapest: 9.15 Koncert ruskega orkestra balalajk. 12.05 Ciganska kapela. 17.15 Lahka glasba. 19.40 Verdi: »Aida«, opera (na ploščah). 22.15 Ciganska kapela.

Sport

TEKME ZA DRŽAVNO PRVENSTVO

Zagrebčani kar ne morejo pozabiti težak poraz v nedeljo, ki so dobili njihovi »purgeri« celih pet golov, dali pa enega samega. Posamezni igralci so dali izjave po časopisih. Kakšne so te izjave je lahko misliti. Poraza je kriv sodnik Vodišek iz »Notranjskega« — iz Ljubljane. O problematiki 11-metrovki pravi Remeč, da je bila roka, čisto na laško, kot da igra pri takih slučajih vlogo ali zadene igralec žogo na laško ali pa z vso močjo. Kakor hitro je roka, sodnik mora živigati 11-metrovko. Le nalahko in »durch die Blume« priznavajo, da so poraz zaslužili. O psokvah, ki so padle na Vodiška, nikdo nič ne omenja, samo namigavajo, da so bili Remeč, Linarič in Pikič razburjeni. Dalje očitajo, da je Vodišek iz osvete željnosti

sodil v škodo Gradjanskega. Kako je pa sodil Rosenfeld v Ljubljani proti Primorju? Tudi čez občinstvo se purgerji pritožujejo. Češ, da je bilo veliko razburjenih medklicev proti J. N. S., ki je razveljavil vse odigrane tekme B. S. K. Vso to nejevoljo občinstva je moral občutiti Gradjanski. Kolikor toliko je objektivni edini ks. v Jutarnjem listu, ki pravi, da je Gradjanski zaslužen podlegel in vsi goli so padli regularno. To izjavo je dobil Jutarnji list na merodajnem mestu. Če so padli goli regularno, kje je potem pristranost sodnika Kot izgleda Gradjanski ne bo protestiral.

SKANDALI TUDI V GRADCU.

V semifinalu Prücklovega pokala je prišlo do velikih skandalov. V drugi igri je zmagal Sturm proti Sportklubu. Pet minut pred zaključkom igre so morali igro prekiniti, ker izključeni igralci obeh klubov niso hoteli igrisča zapustiti. Vrtar Sportkluba je bil ranjen in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Gledavci so vdrli na igrisče in pretepali Sportklubovce. Slednjič je posega policija vmes in se je poslužila tudi gumijevih krepelcev. Bili so te dogodki, ki jih Gradec takih doslej še ni videl.

CASNO DARILO ZMAGOVALCA V WIMBLEDONU

Časno darilo do sportu je bilo zmeraj košljivo vprašanje. Prvotno je bilo to samo spominsko darilo, danes pa hočejo videti v njem tudi že neko materialno vrednost. Sicer častnih daril ne smemo ne zastaviti in ne prodati, a se je tudi to že pripetilo. Izdamo samo javno tajnost, če povemo, da se marsikakšna sportna »veličina« poprej informira o kvaliteti daril, preden se milostno poda na start. V teh dneh je ves svet gledal v Meko vihtil-cev raketa v Wimbledonu. Tudi tam so dobili zmagovalci častna darila, med njimi celo prehodno darilo kralja in tri druga darila, podeljena zmeraj samo za eno leto. A vrednost vseh teh daril je prav v nasprotnem razmerju s sportnim in moralnim pomenom zmage v Wimbledonu; kajti darilo za posameznega zmagovalca stane samo deset funtov ali okoli 2760 dinarjev, darilo za par pa še enkrat toliko, za enega v paru torej tudi samo deset funtov. Morda ne vedo še vsi, da je angleški nogometni pokal, najbolj zaželjena zmagovalna trofeja na svetu, samo posnetek pred več leti ukra-denega originala.

Vidimo, da ne gre za materialno vrednost častnega darila. Šele tradicija daje častnemu darilu njegovo vrednost, tradicije si pa ne moremo kupiti. Tudi v stari Grški odklovanje ni bilo materialno, obstajalo je v navadni oljčni vejici.

KAKO ČASTIJO ZMAGOVALNE KLUBE.

Belgijsko prvenstvo je izvojeval letos F. C. Antwerp. »Začel se je obhod po mestnih ulicah in cestah. Več kot sto sportnih klubov z desetimi godbami je bilo v sprejodu, nekateri v posebni opremi z ozaljšanimi vozovi. Enajstotico je v mestni hiši sprejel župan Cauwelaert. Hvalil je sport in posebej še nogometni sport in je dejal, da je Antwerp že več let trdnjava belgijskega nogometnega sporta, tako kot na Nemškem Nürnberg. Že šestkrat je Antwerp zmagal, letošnja zmaga je že kar nekaj tradicionalnega. Klubi Antwepa imajo tudi v bodočih letih dolžnost, da prinesejo nogometno trofejo v Antwerp. Po tem sprejemu so se sestali tisoči in tisoči na trgovski borzi, kjer se je vršila ljudska slavnost. Polno je bilo še govorov, in slednjič so igralce s cvetjem obsipali.« Pa to še ni dosti; v kraju, kjer ima klub svoj sedež, se je vršila teleda nato še druga slavnost.

Tovarnarji sodavice in likerjev kakor tudi brezalkohol. pišcač nabavljajo svoje potrebe etra in esenc pri

DESTILERIJA d. d.

Prva jugoslovanska tovarna esenc za rum in likerje, eternege olja in etera

ZAGREB B. cesta 35 — Poštni predal 143

Ceniki in novodila brezplačno. — Zastopstvo za Slovenijo pri tvrdki Emerik Zelinka, Ljubljana 7

Uprava dvora v Beogradu

potrebuje

strokovnjaka-perutninarja

Reflektira se samo na prvovrstno moč, ki se dobro razume teoretično in praktično v perutninarstvu. Plača po dogovoru, stanovanje z razsvetljavo brezplačno. Sluzbo se lahko nastopi takoj. Prošnje z natančnimi podatki o izobrazbi, dose-danjem službovanju itd. je nasloviti na

Upravo dvora na Bledu,

in sicer najkasneje do 2. avgusta t. l.

Jabolčnik

(sadjevec) prvovrsten, proda Franc Seršen, Ljutomer.

Sadje in zelenjad

vsake vrste v kuhavje samo v originalnih Weckovih pripravah za vkuhanje. Zahtevajte samo Wecka pri vseh trgovcih. Tovarniška zaloga FRUCTUS, LJUBLJANA, Krekov trg 10. Zastopstvo v Mariboru: Carl Lotz in Pinter & Lenard; Celje: Josip Jagodič.

Dvokolesa

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od praprostega do najfinejšega in igrani vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev naj-novejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franko. Prodaja na obroke. »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Za slikanje sob

itd. se priporoča cenj. občinstvu Andrej Zelnik, slikar, Izanska c. 26, Ljubljana. - Nove stavbe poseben popust. - Najsolidnejša izvršitev. - Jake zmerne cene.

+

Tvrška I. C. Mayer naznanja, da se je v Julijskih Alpah smrtno ponesrečil njen marljivi knjigovodja, gospod

Vinko Habe

Truplo pokojnika se prepelje v Ljubljano. Pogreb se bo vršil v četrtek 25. t. m. ob 5. popoldne.

Ljubljana, dne 25. julija 1929.

+

V Julijskih Alpah se je smrtno ponesrečil naš dobri in zvesti tovariš, gospod

Vinko Habe

knjigovodja.

Pokojnika, katerega spremimo v četrtek 25. julija k zadnjemu počitku, ohranimo v večnem spominu.

V Ljubljani, dne 23. julija 1929.

Osebe tvrdke I. C. Mayer.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pisma vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon številca 2328.

F. ČUDEN
Prešernova ulica 1
LJUBLJANA.

Poročni prstani.

Službo dobe

Služkinja
pridna in poštena, srednje starosti, ki zna nekoliko kuhati, vajena kmečkih del in bi sama gospodinjila na prav malem posestvu, se takoj sprejme v župnišče. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 7735.

Išče se vajenec
za trgovino z mešanim blagom z 1 letom učne dobe. Naslov pove uprava pod št. 7758.

Blagajničarka
z daljšo prakso, ki bi znala voditi tudi knjige, sprejme trgovina z železino Anton Brenčič, Ptuj. Reflektantke, ki so službovale že v železnini, imajo prednost. Razen slovensčine se zahteva tudi obvladnaje nemškega jezika v govoru in pisavi. Nastop se želi čimprej! Začetnice so izključene!

Išče se nakupovalca
oz. prejemalca lesa, ki bi bil razen mesečne plače tudi percentualno zainteresiran na poslovanju. Ponudbe staviti na Ljubljano, poštini predal 85.

Kuharica
dobra, močna in zdrava, se išče za župnišče na deželi, ki ima veselje tudi do gospodarstva. Nastop takoj. — Naslov v upravi Slovenca št. 7971.

Stavbni tehnik
dober risar in kalkulant, zanesljiv in trezen, se takoj sprejme. — Naslov v upr. »Slovenca« Maribor.

Praktikantinja
za pisarno sprejemem takoj. Naslov v upravi pod št. 7986.

Več slikarskih pomočnikov
sprejme takoj Gošnik, Celje, Ozka ulica 6.

Šiviljo
spretno, pridno, sprejem kot štafirarico takoj. Anton Vrhovc, Dravljje št. 102.

Prodamo

Puhasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, kemička čistiona perja, Zagreb, Ilica 82.

Stroj za brušenje žag
(avtomat. Sägeschärfmaschine), nova iznajdba z ventilatorjem na 6 krogljastih ležajev, jako praktičen, prodam. F. Lončar, Celovška št. 90, Ljubljana VII.

Voz brek
9 sedežev, s streho, dobro ohranjen, prodam ProstoVOLjno gasilno društvo Smlednik.

Prodam
večjo množino rezanega, suhega bukovega in kostanjevega lesa. Naslov pove upravništvo »Slovenca« št. 7981.

Kupimo

STARO ŽELEZO
in
LITINO (GUSS)
kupuje
na drobno in debelo

FRANC STUPICA
Ljubljana, Gosposvetska 1

Drogerija
AL. FLORJANČIČ
Ljubljana, Sv. Petra c. 19,
kupuje vsako množino lepo sušeno

arnika cvetje
po najvišjih dnev. cenah.

Kupim
hrastove hlode. — J. Pogajnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Stiskalnice za seno
rabljeno, kupim. Franc Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

Vnajem

Odda se takoj
na novo urejen lep lokal za pekarijo (s šamotno pečjo) in trgovina z mešanim blagom pri glavni cesti na zelo prometnem kraju in pri farni cerkvi. Poizve se pri Josipu Javorniku, Ig št. 34 pri Ljubljani.

Stara trgovina
mešanega blaga se vsled odpotovanja zelo ugodno odda v najem. Stanovanje takoj v hiši. Dopise pod »Periferija treh dežel« št. 7973 na oglasni oddelek »Slovenca«.

Skладиšče
in suho ter svetlo sobo za pisarno zraven iščem za takoj ali pozneje. Ponudbe poslati pod značko »Agentura« št. 7987.

Stanovanja

Opremljena soba
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo se odda takoj ali s 1. avgustom solidnemu gospodu. Naslov v upravi pod št. 7958.

Pouk

Soferska šola
prva oblastv. koncesijon., Camernik, Ljubljana (Jugoavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Posestva

Trgovina
z mešanim blagom v Mariboru, vpeljana, na prometni cesti, s stanovanjem, se prodaja radi preselitve v lastno hišo. — Vprašati A. Kosec, Državnica cesta št. 24, Maribor.

Izred. ugodna prilika!

Prodam krasno posestvo, četrt ure od kolodvora, obstoječe iz vile s petimi sobami in kuhinjo, 2 sobi sta kompletno meblirani, kuhinja opremljena z vso posodo. Hlevi, gospodarsko poslopje, betonirana shramba, nekaj njiv in travnikov, 35 ha gozda, kateri je nekaj sekan, za ceno od 300.000 Din. Zamenja se event. za vilo v Mariboru. Ponudbe pod »Lepo posestvo« na upr. »Slovenca«, Maribor.

Vilo

prijetno, z elektriko in vrtom postavljen na najlepši točki Rožnika, po potrebi zveza z lastnim avtom, ako se prijavijo stanovanjci, kateri imajo stanovanje po zmerni ceni. Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod »Stalno letovišče«.

Hiša

s trisobnim stanovanjem, na bližnji periferiji Ljubljane, z 1 oralom obdelane zemljišča takoj pri hiši, gospodarsko poslopje, sadno drevje, napredaj za 125.000 Din. »Posredovalec«, realiteta na pisarno, Dalmatinova ulica št. 11.

Razno

Vinski špirit za vlaganje sadja, delikatosa.

Josip Vitek
Ljubljana, Sv. Petra c. 13

Pljučal
Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina.

Avtokaroserije
izdeluje solidno in po zmerni ceni Ferdo Laznik, stroj. kolarstvo, Radeče.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri **A. & M. Zorman** Stari trg 32, Ljubljana.

Mali oglasi v Slovencu
Zajamčijo najpopolnejši uspeh

»Sarolea«
svetovno znani motocikli. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo Lampret in drug. Ljubljana, Tavčarjeva ulica 1.

Mlinarji!
Kz, prosa, ajdo in ječmen kupite najceneje pri **A. VOLK, LJUBLJANA** veletrgovina žita in moka

OTOMANE

od 550—850 v različnih vzorcih prvovrsten lasten izdelek vzorkovana plišasta pregrinjala za otomane 600—1a 750 salonske garniture divane modroce nanesljivo najboljšo blago kupite pri Rudolf Sever, tapetništvo. Marijin trg 2

Potrji globoke žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljeni soprog, oče, sin, brat i. t. d., gospod

dr. Vane Radej

solastnik in šef tvrdke »Čeho-staklo« v Beogradu

v ponedeljek, dne 22. julija t. l. v Splitu, po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki draga pokojnika se bodo prepeljali iz Splita v Celje, kjer se bo truplo blagega pokojnika v četrtek 25. t. m. ob 4 popol. položilo k večnemu počitku.

Beograd-Celje, dne 22. julija 1929.

Nada Radej roj. Prešeren, soproga. **Nadica**, hčerka.
Ivan in Marija Radej, stariši.
Tonče Radej, sodnik, brat. **Marta in Mira**, sestri ter ostali sorodniki.

+

Ljubezen do naših planin nam je vzela našega nadvse ljubljene brata, strica in svaka, gospoda

Vinkota Habeta

knjigovodjo tvrdke L. C. Mayer v Ljubljani.

Nenadna smrt ga je dohitela pod ledenikom v Severni steni našega Triglava v nedeljo 21. t. m.

Truplo draga pokojnika prepeljemo v sredo zvečer v Ljubljano v Sokolski dom na Taboru, kjer bo položeno na mrtvaški oder in od koder se bo vršil pogreb v četrtek, dne 25. t. m. ob 5 popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. julija 1929.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

„Hermetic“

najboljše steklenice

za konserviranja sadja dobavlja

„ČEHOSTAKLO“

Ljubljana, Komenskega ulica 20

Zahvala

Za številne izraze sočutja ob težki izgubi mojega srčno ljubljenega moža in očeta, gospoda

Otona Schmidta

se tem potom najpristrčneje zahvaljujem. Iskrena zahvala županiku gospodu Mihaelu Bečkarju za ganljivi govor ob odprtem grobu, gospodu predsedniku Sancinu in uradništvu Kmetijske družbe za Slovenijo ter vsem darovalcem krasnega cvetja. Hvala tudi onim, ki so draga pokojnika spremili na zadnji težki poti k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 23. julija 1929.

Žalujoča žena **Edita Schmidt** z otroci.

Francis Jammes: 6

Rožni venec v solncu

»Ali ste prišli s cirkusom? Ravno je bil eden šel mimo in bila je zraven dama, lepa kot vi.«

»Kdo je tu?« je dejal votel glas iz sosednje sobe.

»Papa, gospodična Dominika,« je odgovoril mali Peterček, ki je prijel Dominiko za roko, ter si z njo božal svoje lice.

Začulo se je premikanje stola.

»Naj bo tako dobra in počaka trenutek,« je nadaljeval Stefan Durand.

Stanovanje je obstajalo samo iz dveh sob: v prvi je bila Dominika, druga pa je morala biti skupna spalnica. V prvi je smrdelo po petroleju, na podkurjeni petrolejski pečici je bil pristavljen lonec.

»Ali kuhate?«

»Da gospodična, malo mleka hočem skuhati za papana.«

Dominika si je ogledala sobo, v kateri se je nahajala. Spoznala je čutaro lurske vode, ki je bila obešana na žebelj.

»Peterček, vidim, da si zelo skrben dečko. Takoj sem spoznala ta predmet.«

»Slika Brezmadežne je na čutari. Ker nimamo kipa, molimo rožni venec pred njo.«

Ta stavek je prav po otročje vseboval vse, kar nudi v katoliški veri zasmeh vsem močnim osebnostim, znanstvenikom in reformatorjem. Toda oni, ki pozna pravo govornico Boga in Brezmadežne, ve, kako zelo sta blizu vsakemu, da mu pomagata pri molitvi.

Ali bi bilo pravično, ako bi bila Kraljica očakov dovolila tema dvema revežema moliti njen pozdrav samo pred njeno sliko, ki jo je bil naslikal slaven mojster? Človek, ki občuti ljubezen do našega Gospoda in njegove Matere pred kipi iz pobarvane sadre, ima gotovo globlji občutek kot turist, ki gleda v muzeju mojstrska dela verske umetnosti. Obiski pri Jezusu Kristusu in pri Naši ljubi Gospej ne zahtevajo toliko prevzvišenosti kot vladarji tega sveta.

Stefan Durand, ki je v naglici vstal, je vstopil. Zelo je bil shušal, odkar je bil v Lurdu. Bolezen se mu je močno poznala. Obleden je bil v neke vrste domačo suktnjo, podloženo z rdečim blagom. Bila je slabo zapeta in pod njo je bilo videti jopič brez telovnika in nočna srajca. Mož je nosil stare copate iz klobučevine, nad katerimi so se kazale nogavice, deloma pokrite s spodnjimi hlačami. Ko je bil podal Dominiki roke, ju je skril v žepu ter sedel. Prekrižal je noge ter nagnil glavo kot Kristus, preden je umrl. Njegovi redki lasje, ki so v tankih šopih viseli nazaj, so bili vlažni od pota, ki je kazal, da konec ni daleč. Koža na licih je bila voščeno bleda, orlovski nos je bil ostro zarisan kot pri mrtvecih in velike oči so kar žarele.

Ko je bil pozdravil Dominiko, je zakašljaj, ona mu je pa dejala:

»Ne smete se truditi, dragi gospod.«

O pa bi ji bil rad pravil o smrti svoje žene, ki je umrla na isti bolezni, ki je njega sedaj uničevala; o obljudi, ki jo je bil napravil, da gre v Lurd s Peterčkom, da zaprosi tam zase čudež, kar mu pa ni bilo ugodeno; o izgubi službe in brezdelavnosti, kakor tudi o človekoljubnosti raznih dobrih ljudi, na

primer onega dekleta, ki je stanovala v prvem nadstropju in prihajala k njima pogosto na obisk ter urejevala njiju perilo. To je bila tista dekle, ki jo je bila Veronika opazila na oknu. Imenovala se je Aneta. Imela je težko življenje: šivala je doma, da si zasluži hrano in stanovanje pri stricu in teti.

Med tem ko je bolnik pripovedoval vse to, je bila Dominika vstala, da popravi plamen petrolejske pečice, kjer se je kuhalo mleko. Ko je zavrelo, ga je zllila v skodelico, katero je bila vzela iz stare omare iz mehkega lesa. Ker se je v sobi, koje okno je bilo na dvorišče, že zmračilo, je prižgala petrolejko s pomočjo zvitega petrolejskegaeniatrdgovcumlhwmddsf,š močjo zvitega reklamnega lističa. Ko je prenesla svetiljko, držeč jo na svojih prsih, v drugi kot sobe, da jo postavi na majhno mizo, je bila podobna pametnim devicam, o katerih govori sv. pismo. Bila je, kot da bi pričakovala prihod Ženina.

Začela se je prav po domače pogovarjati, se zanimala za stanovanjsko najemnino, za kruh in meso. Slišati in gledati to lepo, mlado in elegantno damo v tem brlogu, ki je bil bolj žalosten kot ječa, je bilo za tega jetičnega in njegovega otroka isto kot pogled na morje in krasne parke, ki si ga morejo dovoliti le bogataši. Mali Peterček je molčal, toda kadar je le mogel, je držal za roko to prekrasno mamo. Bil je ponosen in zadovoljil se je s tem, da se je smehljaj ter pri tem včasih nekoliko v zadregi, včasih pa naravnost gledal v oči svoje prijateljice.

Smejala se mu je, ker je pri njenem sprejemu mislil, da je gospodična iz cirkusa. Ko se je pa hotel Stefan Durand opravičiti za nedolžno pomoto svojega sina, je dejala: